

bečalnik

IZVLEČEK IZ GOVORA PREDSEDNIKA TITA PO VRNITVI V BEOGRAD

Naša enotnost je nezlomljiva

V soboto se je predsednik republike Tito vrnil s tromesečnega potovanja po azijskih in afriških deželah v Beograd. 300.000 Beograđanov je predsednika navdušeno pozdravilo, nakar je tovariš Tito spregovoril zbranim množicam o namenu in plodovih potovanja. Objavljamo izvleček iz dela njegovega govora, ki se nanaša na klevetniško gonjo voditeljev nekaterih držav.

Tovariši in tovarišice! Res je smešno z ene strani govoriti, kako je jugoslovansko ljudstvo dobro, kako se je borilo, kako je pošteno, a voditelji niso zanič. Kako naj bi bilo dobro ljudstvo, ki bi trpelo slabe voditelje? To vas vprašam. Ne bi bilo dobro! Oni to vedo. Oni vedo, da ne bodo mogli niti prsta vtakniti med nas, v našo enotnost. Oni to vedo, toda klevete so jim potrebne za njihove notranje potrebe. Bilo bi mi pa zelo ljubo, če bi bil včeraj ali danes nekdo od njih z nami in bi gledal, kakšna enotnost je med našim ljudstvom. Kot skala smo enotni, trdno odločeni in pripravljeni upreti se in nuditi odpor vsakemu poskusu razbiti našo notranjo enotnost, ki je dala doslej tako bogate plodove, ki nam omogoča obvladati največje in najhujše težave. V tem ne bodo uspeli!

Dalje. Oni govorijo, da so za mir, za sodelovanje v meddržavnih odnosih. Zamislite si: na eni strani govorijo, da je treba po državni liniji sodelovati, po drugi strani pa nas imenujejo za vse mogoče, celo za fašiste in agente. Kako morejo sodelovati z agentii? Mi komunisti nismo samo Partija. Mi smo del ljudstva. Tako trdno povezani z ljudstvom, da nas je nemogoče ločiti in glede na to so vsi naši državni posli in vse naše akcije usmerjene v to enotno smer, utrjevali našo državo znotraj, utrjevali našo izgradnjo, čuvati našo enotnost, krepijo prijateljstvo z narodi, ki to žele na enakopravni osnovi.

Ne morejo izboljšati odnosov z vsesplošnim klevetanjem. Mi smo za diskusijo, če so teoretična nasprotja. Toda jaz teh velikih teoretičnih nasprotij ne vidim. So tu pa tam nasprotja, ki jih je postavila praksa socialistične izgradnje pri njih in pri nas. Vprašanje je sedaj, ali mora biti ta za ves svet enotna, ali so različne možnosti reševanja socialistične izgradnje. To je stvar diskusije. Toda to se ne bi smelo obravnavati s takim ogorčenjem, s takim sovraštvom v propagandi, kot se to dela proti nam. Kako morejo dovoliti, da neki voditelji v Albaniji, Bolgariji ali drugje tako nekontrolirano, tako neodgovorno, tako sovražno, vojno hujšakaško napadajo našo državo in naše voditelje. Oni bi lahko to preprečili. Toda ne verjamem, da oni tam drugače mislijo, dokler ne bodo tega preprečili. Potem bomo lahko govorili o izboljšanju odnosov med nami, ker mi hočemo dobre odnose. Mi smo realisti. Mi vidimo, da moramo imeti dobre odnose. Toda ni mogoče govoriti, kot pravijo oni: da, mi bomo imeli dobre odnose, ko njih ne bo tam. Mi bomo tu, dokler bomo imeli fizične možnosti, umske sposobnosti in dokler nas bo ljudstvo tu držalo. Nihče drug razen našega ljudstva nas ne more premakniti s tega mesta.

Ne bom danes govoril o tem, ker sem imel priložnost to povedati v Skoplju, da ima zelo malo skupnega s socialističnimi odnosi in z internacionalizmom na pr. iredentistična kampanja, ki jo vodijo razni Živkovi in Enverji. To se lahko dogaja samo med zakrknjenimi imperialističnimi in kapitalističnimi deželami in to je v preteklosti bilo. Toda kakšne so to socialistične dežele, ki socialistični Jugoslaviji groze, da je treba to in ono popraviti, da je treba to in ono ocepiti, ali odrekajo celemu narodu pravico do njegove nacionalne individualnosti.

Tovariši in tovarišice, še nekaj v zvezi s tem. V albanskem parlamentu je padla beseda, da bo proti Jugoslaviji v Združenih narodih sproženo vprašanje manjšin na Kosovu in Metohiji. Če bi imel kdo kaj sprožiti, bi morali sprožiti mi. Mi Jugoslavlani bi morali sprožiti vprašanje sovražne, vojnohujšakaške kampanje, ki jo vodijo albanski voditelji. Kajti tudi oni so člani Združenih narodov in ti imajo določila, ki to prepovedujejo. Mislim, da se bomo morali o tej stvari nekega dne nekoliko resneje pogovoriti, če ne bo ta divjaška hajka prenehala. To sem hotel reči.

Zaslужki naj rastejo vzporedno s storilnostjo

Razprave ob uvajanju nove tarifne politike, oziroma primeri sestavljanja novih tarifnih pravilnikov so v zadnjem času v naših gospodarskih organizacijah čedalje bolj pogosti. Vzporedno s tem pa rase tudi aktivnost sindikalnih organizacij. To ni nič čudno, saj so ravno sindikati pobudniki spremenjenega načina nagrajevanja v gospodarskih organizacijah in zato tudi moralno odgovorni, da delovni kolektivi sestavijo in sprejmejo takšne tarifne pravilnike, ki bodo povsem zagotovili nagrajevanje po učinku dela.

V tem stremljenju je tudi komisija za gospodarstvo pri občinskem sindikalnem svetu v Celju izdala te dni posebno okrožnico, v kateri znova opozarja gospodarske organizacije na temeljite priprave ob sprejemanju novih tarifnih pravilnikov. Dosedanji tarifni pravilniki so pomenili dvoje, je med drugim rečeno v okrožnici, služili so za razdeljevanje osebnih zaslužkov ter tvorili osnovo za izračun obveznosti do družbene skupnosti. S tem, ko so zdaj minimalni dohodki predpisani od državnega organa in neodvisni od tarifnih postavk, pa so tudi delovni kolektivi dobili možnost, da samostojno odredijo tarifne postavke, ki so s tem izgubile prvotni namen, a dobile novega. Le-ta pa se kaže v tem, da je tarifna postavka zdaj merilo, ki določa s kakšnim deležem sodeluje posamezno delovno mesto (posameznik) pri delitvi osebnih dohodkov v kolektivu. S to vsebinsko spremembo tarifne postavke, je tudi tarifni pravilnik dobil popolnoma nov pomen. Tako pomeni zdaj tarifni pravilnik osnovo za razdeljevanje čistega dohodka (zaslužka) na osebne dohodke zaposlenih in na sklade gospodarske organizacije, posebej pa še na razdeljevanje osebnih dohodkov med posamezniki.

Ob takem pojmovanju novih tarifnih pravilnikov bo treba rešiti dve osnovni vprašanji znotraj delovnih kolektivov, in to kakšni naj bodo notranji odnosi med posameznimi delovnimi mesti in kakšen naj bo splošen nivo tarifnih postavk. Ugotavljanje notranjih odnosov med delovnimi mesti je zelo zahtevna naloga. Gospodarske organizacije, ki so dobro opravile analitično oceno delovnih mest, se bodo lahko te ocene dobro poslužile; v vsakem primeru pa bo lahko analitična ocena delovnih mest dober pripomoček za ugotavljanje teh odnosov. Pri vsem tem pa je treba razumeti, da sama analitična ocena ne bo mogla rešiti vprašanja razponov med posameznimi delovnimi mesti. Za rešitev tega vprašanja bo treba upoštevati družbeno in ekonomsko merila. Pri tem bo treba temeljito proučiti, katera delovna mesta so po strukturi dela podjetja kvalificirana in katera visokokvalificirana. Kvalifikacijska struktura mora biti zasnovana

na temeljitem študiju dela in potreb vsake gospodarske organizacije. Sele, ko bo temeljito razčiščeno vprašanje kvalifikacijske strukture, bo možno pristopiti k merjenju obstoječih odnosov med posameznimi kvalifikacijami. Indeksni odnos med

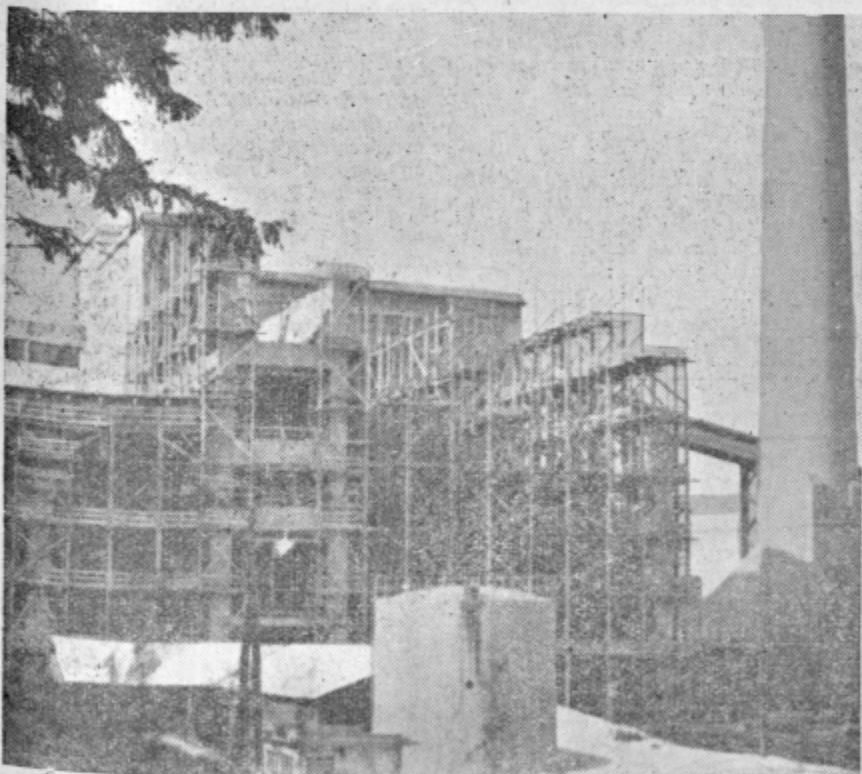
posameznimi kvalifikacijami mora v neki meri odražati tudi stanje kvalificiranih moči v neki panogi, ali nekem podjetju.

Ceravno je določanje splošnega nivoja tarifnih postavk stvar organov samoupravljanja (Nadaljevanje na 2. strani)

Pred dvema letoma, 15. marca je zatislil oči eden največjih sinov naše domovine, bорец za delavske pravice, revolucionar in državnik Moša Pijade. Letos, ko praznujemo 40-letnico KPJ, se spominjamo nanj še s posebnim spoštovanjem in ponosom ter z obljubo, da bomo sledili njegovemu zgledu.

Termoelektrarna Šoštanj II. v izgradnji

V kratkem času je ob obstoječem prvem delu šoštanjske termoelektrarne zraslo v višino betonsko ogrodje druge faze. Pred leti je bila termoelektrarna še v celoti nov investicijski objekt, danes pa z izgradnjo druge faze že nastopa kot investitor. Dela izvaja gradbeno podjetje »Gradis«, projektant pa je »Elektroprojekt« iz Ljubljane. Predvidoma bo druga faza, ki bo zaenkrat povečala proizvodnjo električne energije, končana do januarja 1961 leta.

Sindikalne organizacije so postale močan družbeni in politični činitelj

V nedeljo, 15. marca dopoldne se bo v veliki dvorani Narodnega doma v Celju začela redna letna skupščina Okrajnega sindikalnega sveta. Da bi bilo delo zasedanja kar najbolj plodno, je predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta že sestavilo in poslalo delegatom obširno poročilo o delu sindikalnih organizacij na področju našega okraja v minulem razdobju. Iz tega povzemamo tudi nekaj misli in zaključkov.

Če kdajkoli prej, potem so sindikalne organizacije na področju našega okraja pokazale veliko aktivnost zlasti v zadnjem času. To se je videlo ne samo pri politično ideološkem delu, nadalje pri usposabljanju članov organov delavskega samoupravljanja in podobno, temveč še predvsem pri akciji tako imenovanih dveh

tretjin in nazadnje pri uvajanju nove tarifne politike.

Na področju Okrajnega sindikalnega sveta je v minulem razdobju delalo 316 sindikalnih podružnic, ki so imele 37.605 članov, ali 90,7% vseh zaposlenih. Analiza dela osnovnih sindikalnih organizacij kaže, da so nekatere podružnice z največjo vlogo in sistematično sodelovale pri reševanju vseh problemov ne samo v podjetjih, temveč tudi izven njih, v komunih. Bile pa so tudi podružnice, v katerih je vladala precejšnja pasivnost. Take sindikalne podružnice tudi niso znale in niso mogle (subjektivni razlogi) politično angažirati svoje člane za vlogo, ki jo ima sindikat v našem družbenem življenju. Ti in podobni problemi narekujejo zlasti občinskimi sindikalnim svetom, da intenziv-

no delajo na organizacijskem in vsebinskem utrjevanju osnovnih sindikalnih organizacij in da jim pomagajo priti iz suhoparnega prakticizma in kampanjskega načina dela h konkretnemu reševanju nalog tako v kolektivih kot izven njih.

Po združitvi nekaterih občin dela na celjskem območju 8 občinskih sindikalnih svetov. Mirno lahko trdimo, da so občinski sindikalni sveti napravili v preteklem letu precejšen korak naprej, zlasti v družbeno političnem uveljavljanju v občini. Občinski sindikalni forumi so se resno in s precejšnjo mero odgovornosti lotevali nalog, ki niso bile majhne. Precejšnje delo je dal občinskimi svetom nov sistem delitve dohodka, ugotavljanje minimalnega dohodka ter njegov vpliv na notranje odnose in delitev dohodka v gospodarskih organizacijah. Preko osnovnih organizacij so bili občinski sindikalni sveti povezani na probleme delovnih odnosov. Na pobudo Okrajnega sindikalnega sveta so bili občinski sveti in osnovne organizacije pobudniki pri reševanju družbene prehrane, pri obravnavanju stanovanjskih problemov zaposlenih, pri političnem in strokovnem izpopolnjevanju članov sindikalnih odborov in organov delavskega samoupravljanja...

Ceravno nekatera občinska sindikalna vodstva še niso uspela zajeti celotne problematike, pa so se druga že močno uveljavila. Razveseljiva pa je ugotovitev, da postaja skrb za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev iz dneva v dan odgovornejša naloga vseh gospodarskih in (Nadaljevanje na 3. strani)

Centralno ogrevanje Velenja

Edinstveno v Sloveniji in menda tudi v Jugoslaviji bo centralno ogrevanje našelja Velenja. Poznano je že, da bodo tam do 3. julija zgradili in uredili center Velenja. Pri gradnji so mislili tudi na bolj ekonomično ogrevanje stanovanj in drugih javnih zgradb.

Iz Termoelektrarne Velenja bodo speljali nad 2 km cevi ob cesti št. 7 v novi del Velenja. Po ceveh se bo pretakala topla voda. Tako bodo stanovanja v Velenju imela vsak čas poleg hladne tudi tople vode. Vroča voda, ki bo prihajala iz tur-

bine v elektrarni, bo namesto v hladilnik, odvedena po ceveh v Velenje.

Vse cevi bodo večji del speljane pod zemljo.

Tako bo Velenje tudi v tem pogledu sodobno urejeno. Vsem, ki bodo sodelovali pri urejevanju toplotovoda, bo trud bogato poplačan. 15. marca bodo v Velenju pričeli zopet udarniško delati. Vzporedno z vsemi ostalimi gradnjami bodo urejali tudi toplotovod. Prepričani so, da bodo ob zavestni pomoči slehernega Velenčana tudi to akcijo izvršili do 3. julija.

Mladina Slovenije tekmuje

V počastitev IV. kongresa ZKS in Dneva mladosti

Predsedstvo Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije je razpisalo tromesečno tekmovanje med občinskimi komiteji Ljudske mladine Slovenije v počastitev IV. Kongresa Zveze komunistov Slovenije in Dneva mladosti. Tekmovanje je v sklopu praznovanja 40-letnice KPJ in SKOJ.

TEKMOVANJE BO V CASU OD 1. MARCA DO 2. JUNIJA 1959

Osnovni namen tekmovanja je razširiti aktivnost mladine pri reševanju pomembnih druž-

benih vprašanj, seznanjanju mladine z zgodovino in sedanjo družbeno vlogo Zveze komunistov Jugoslavije, s Programom Zveze komunistov Slovenije, razširitev organizacije Ljudske mladine in pritegnitev v članstvo predvsem mladine, ustvariti boljše materialne pogoje za delo organizacije ter zbrati čimveč prijav za mladinske delovne brigade med kmečko mladino.

Tekmovanje je nagradno. Najboljši občinski komitej bo poleg nagrade prejel tudi simboličen »Kip mladosti«.

OSNOVNI PROGRAM TEKMOVANJA:

1. Vključiti v organizacijo čimveč število še neorganizirane mladine:
— ustanoviti aktivne na vasi;
— ustanoviti aktivne na osnovnih šolah;
— kateri občinski komitej bo najbolje organiziral pomoč vodstvom aktivov in jih usposobil za samostojno delo.

2. Kateri občinski komitej bo uspel najbolje organizirati seznanjanje mladine z zgodovino Zveze komunistov Jugoslavije, sedanjo družbeno vlogo in programom Zveze komunistov?

3. Studij obveznega programa ideološko političnega dela, formiranje marksističnih krožkov, predlaganje najboljših mladincev za sprejem v ZKJ, aktivnost mladine v praznovanju jubilejnega leta itd.

4. Kateremu občinskemu komiteju in aktivu bo uspelo urediti največ prostorov za sestajanje in delo mladine. (Mladinske sobe, klubi, manjša igrišča itd.). Kateri komitej bo bolje organiziral lokalne mladinske delovne akcije itd.

5. Kateri občinski organizaciji bo uspelo najbolje razširiti aktivnost mladine na vasi. Izboljšati vsebino dela vaskih organizacij, seznaniti mladino o kooperaciji, sodelovanju mladine pri akcijah kmetijske zadruge, delo aktivov mladih zadrugnikov itd.

6. Kateremu občinskemu komiteju bo uspelo zbrati več prijav za mladinske delovne brigade med kmečko mladino?

7. Kateri občinski komitej bo pritegnil k praznovanju Dneva mladosti največji odstotek mladine, organiziral pester program praznovanja ter pritegnil k praznovanju najširši krog organizacij in društev.

Organizacija tekmovanja:

Pri Centralnem komiteju LMS je osnovana posebna komisija, v katero so poleg članov Centralnega komiteja vključeni tudi vsi sekretarji okrajnih komitejev LMS.

Tekmovalni komisiji je treba poslati poročilo do 1. aprila, 1. maja in zaključno poročilo do 2. junija. Poročila naj vsebujejo tudi podatke o aktivnosti mladine na ostalih področjih, ki niso zajeta v tekmovalnem programu.

Predsedstvo Centralnega komiteja LMS bo ob zaključku tekmovanja na predlog tekmovalne komisije nagradilo najboljše občinske organizacije.

Nagrade:

1. televizijski sprejemnik ali moped in »Kip mladosti«;
2. episkop;
3. diaporojektor in serija diafilmov;
4. radioaparati;
5. zbirka 40 knjig.

Nagrade bodo svečano razdeljene v krajih zmagovalcev. Predsedstvo Centralnega komiteja LM Slovenije poziva vse mladinske organizacije, da s poglobljenim delom in povečano aktivnostjo vse mladine dostojno praznujejo Dan mladosti in dočakamo IV. Kongres Zveze komunistov Slovenije.

Predsedstvo Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije

Zasluzki posameznikov naj rastejo vzporedno s storilnostjo dela

(Nadaljevanje s 1. strani)

upravljanja v podjetjih, pa mora biti vsaka tarfina postavka vendarle količinsko odvisna od dohodka gospodarske organizacije, oziroma od njenega čistega dohodka. Predvsem je treba določiti merila dela tako, da bodo jasno povedala, koliko in kakšnih proizvodov je potrebno napraviti za dosego osebnih zaslug v višini tarifnih postavk. V tej zvezi sindikati predlagajo, da se naj v tarifni politiki uveljavita dve načeli:

Osebnih zaslug morajo biti količinsko odvisni od dohodka gospodarske organizacije, ne pa od administrativno določenih tarifnih postavk in nadalje merila, po katerih kolektivni razdeljujejo svoja sredstva na osebne dohodek, morajo biti zasnovana tako, da bodo zaslugi posameznikov rasli vzporedno s storilnostjo dela.

Zato bodo morali samoupravni organi v podjetjih in sindikalne podružnice upoštevati, da je višina tarifnih postavk predvsem odvisna od ekonomske moči podjetja.

Določevanje razmerja čistega dohodka bo zelo važna naloga samoupravnih organov. Pri tem bodo morali poleg ostalega ugotoviti, kakšno razmerje so uveljavili v lanskem letu. Če je bilo n. pr. lani to razmerje 60% za osebne dohodek, 40% pa za sklade, bi morda kazalo ta relativni odnos uveljaviti tudi letos. Povečanje relativne mase osebnih dohodkov lahko povzroči samo vzporedno povečanje čistega dohodka, le tega pa povečanje produktivnosti dela in bolj ekonomično poslovanje. Na spremembo teh odnosov lahko vplivajo tudi druge okolnosti, kot povečana potreba po stanovanjih za člane kolektiva, zelo nujna ali nenadna potreba po rekonstrukciji itd.

Ce bi hoteli odgovoriti na vprašanje, kakšno plačno politiko sploh hočemo imeti, bi morali napisati, da bo vsekakor napačna tista odločitev, po kateri bo največji del osebnih dohodkov izplačan v obliki tarifnih postavk. Bolj pravilna bo n. pr. mera (le-ta pa ni pravilo, niti zakon, temveč samo primerljiva opomba pisca), ki bo določala, da se v obliki tarifnih postavk izplača od 60 do 65% sredstev, namenjenih za osebne dohodek, nadalje 35 do 40% za nagrade, premije, za preko-račitev norm; skratka, da ta odstotek predstavlja najbolj stimulativen korak v novem plačilnem sistemu. Se enkrat — ta primer ni pravilo, ampak samo primer. Končna odločitev o tem razmerju pripada samo delovnemu kolektivu!

Delovni kolektivi osvajajo načela nove tarifne politike

V ponedeljek popoldne so se sestali člani plenuma Občinskega sindikalnega sveta v Celju. Na seji so razpravljali o pripravljalnem postopku pri sprejemanju, oz. sestavljanju novih tarifnih pravilnikov. Splošna ugotovitev je, da kolektivi z največjim razumevanjem in odobravanjem sprejemajo načela nove tarifne politike, da pa se ustavljajo pri zaključnih delih, to je takrat, ko je treba na osnovi meril in notranjih odnosov določevati tarifne postavke. Po stari navadi, mnogi kolektivi tudi zdaj čakajo, da jim bo nekdo od zgoraj sestavil idealne tarifne pravilnike, katere bi sami potem ali prepisali, v najboljšem primeru pa le delno spremenili. Razumljivo je, da takih »idealnih« tarifnih pravilnikov ne bo; delovni kolektivi sami so dolžni, da sprejmejo takšne pravilnike, ki najbolj ustrezajo njihovim specifičnim pogojem in v katerih bo zagotovljen sistem nagrajevanja po učinku.

-mb

Iz zgodovine delavskega gibanja in KPJ

4. MARCA 1937

tega dne je začelo 1500 pristaniških delavcev na Sušaku splošno stavko. Zahtevali so večje plače in kolektivno pogodbo. Stavka je bila izraz nezadovoljstva delavcev sprčo težkih delovnih pogojev, izkoriščanja in odpora delodajalcev proti kolektivni pogodbi.

Sušski delavci so zmagali — delodajalci so 14. marca privolili v sklenitev kolektivne pogodbe.

4. IN 5. MARCA 1945

je bila sestavljena vlada Demokratske federativne Jugoslavije.

5. MARCA 1934

je bilo zaradi komunističnega delovanja razpuščeno akademsko društvo »Triglava«.

6. MARCA 1934

je bilo zaupniško zborovanje Jugoslovanske socialno - demokratske stranke za Ljubljano in okolico; prav tako so sklenili izstopiti iz JSDS in stopiti v novo Delavsko socialistično stranko za Slovenijo.

6. MARCA 1943

Zvečer 6. marca 1943 je desetina Druge dalmatinske brigade, izvoršajoč ukaz vrhovnega komandanta, pod hudim obstreljevanjem zavzela prvo mostišče na levi obali Neretve. Za bombaši je krenil čez reko ves bataljon in ob porušenem železniškem mostu zgradil zasilni leseni most, po katerem so prekorčili reko ostale enote.

To je bilo v drugi fazi IV. so-vražne ofenzive. Sovražnik je skušal obkrožiti in uničiti glavino narodnoosvobodilne vojske, ki je ščtila 4500 ranjencev in bolnikov. Več kot 60.000 sovražnikovih vojakov je sklenilo tesen obroč okrog naših sil v dolini Neretve, toda partizani so sprejeli to neenako borbo, da bi rešili ranjence. Nemci so računali, da se bodo partizanske čete umaknile v srednjo Bosno, ker je bil most na Neretvi porušen.

Takrat pa je Druga dalmatinska brigada zavzela mostišče na Ne-

retvi in po tej poti so prenesli preko Neretve vseh 4500 ranjencev, za njimi pa so prekorčili reko tudi partizanske enote.

7. MARCA 1920

je bil ustanovni občni zbor »Društva študentov komunistov« na univerzi in na srednjih šolah v Ljubljani.

7. MARCA 1920

je bilo v Zagrebu protestno zborovanje in demonstracije, ki se jih je udeležilo 6.000 zagrebških mladincev.

10. MARCA 1926

Marca 1926 je izšla prva številka »Srpa i čekića«, ki je s četrti številko postal partijsko glasilo. »Srp i čekić« je imel pomembno vlogo v razvijanju bojevitosti delavskega razreda proti buržoaziji in fašizmu. Zadnja številka tega lista je izšla v maju 1941.

10. MARCA 1925

je bila v Trbovljah konferenca rudarjev — bivših članov Neodvisnih sindikatov, Zveze rudarskih delavcev in članov »Unije«; sklenili so se združiti.

11. MARCA 1934

je bil v Ljubljani protestni shod proti redukciji žensk v javnih službah; (prireditelji sta ga Jugoslovanska ženska zveza in Zveza delavskih žena in deklet).

12. MARCA 1923

je bila v Ljubljani v Ljudskem domu demonstracija javnih uslužbencev in železničarjev; nameščenci nastopijo proti neenakomerni določitvi draginskih doklad, železničarji pa za zakonitost železničarske pragmatike; hkrati so bili enaki shodi v Mariboru, Ptuj, Murški Soboti, Celju, Radečah, Novem mestu, Kočevju, Krškem in Kranju.

12. MARCA 1944

je bil na osvobojenem ozemlju ustanovljen Denarni zavod Slovenije.

Čitajte

CELJSKI
—*tednik*—

pogled po svetu * pogled po svetu

Menda je človeško naturo res dobro za-del Harold Nicolson, ko je dejal, da sebe ocenjujemo po svojih idealih in nazorih, druge pa le po dejanjih. Nedvomno se ta človeška navada in lastnost kaže tudi v psiholoških, gospodarskih, političnih in tudi v vojaških ukrepih ob zapletenih vprašanjih našega sveta.

S »Pionirjem IV« sta zdaj ZDA in SZ izraznoli stanje na 1:1. Če se je izgubil prvi vojaški satelit ZDA, to stanja ne spremeni. Ameriška obramba računa zdaj s tem, da bo do leta 1980 vso državo opremila s obrambnim sistemom pred balističnimi izstrelki. To je vojaško ozadje političnih dogodkov preteklega tedna, za katere je značilno, da so v njih aktivno sodelovali najvišji: Hruščev, Macmillan, Eisenhower, De Gaulle in Adenauer. Prva, daleč pomembnejša trojica, se je na daleč sestala v Moskvi, kjer je zaključil svoj obisk Macmillan z besedami: »Vsi smo ljudje, med nami je več skupnega, kot bi si mnogi radi priznali. Zato moramo doseči zaupanje med vladami in državami. Ogibati se moramo dejanj, ki drugim škodujejo, dati moramo konkretne dokaze, da je zaupanje opravičeno in storiti moramo — prvi korak.«

Da, na ta prvi korak čakamo že lep čas! Vsa leta po zaključku druge svetovne vojne.

Macmillan je v SZ dobro začel, nato ubral ostro linijo, kakor je dejal Mikoja, na koncu pa se je izkazala koristnost nje-

gove poti, čeprav ni prišlo do resničnega zbližanja. A vendar! Hruščev je pristal na konferenco zunanjih ministrov pod pogojem, da bo sledila vrhunska konferenca o ureditvi sveta, in postal vsem najvišjim sporočilo, da njegovi predlogi o Berlinu nimajo ultimatnega značaja, da se rok lahko podaljša in tako dalje. To je potem javno ponovil v Leipzigu, kamor je prišel gledat velesojem. To seveda ni bila glavna naloga, pač pa to, da svojo tezo o nemškem vprašanju razvije in izpopolni.

Dejstvo je, pravi Hruščev, da je SZ dala že lepo število konstruktivnih predlogov, da pa Zahod še ni dal nobenega. Macmillan zdaj »tolče to žico«, za roko pa ga je že prijel Eisenhower, ki je ponovno izjavil, da se v Berlinu ne umakne, da je potsdamski sporazum osnova za vsako nadaljnje ravnanje. Mobilizacijo ameriške vojske zaradi Berlina odklanja, kar pomeni, da noče podreti vseh mostov.

Da so se stvari na Zahodu vendarle spremenile, pa kaže sestanek med De Gaulle in Adenauerjem, kajti vsa nasprotja med Vzhodom in Zahodom so se zdaj nekako skoncentrirala na najbolj občutljivi točki, v srcu Evrope, ta pa ne mara, da bi o njej sklepali samo oni veliki trije. De Gaulle vlečejo k Nemčiji njegovi gospodarski načrti, za katere mu je potreben nemški kapital, poleg tega pa tudi ljubo-sumnost in užaljenost, češ da ga ZDA in VB premalo upoštevata. Adenauer pa bi rad, da bi se nemško vprašanje rešilo, ka-

kor si ga je on zamislil, rad bi, da bi ZDA za Bonnom stale tako kakor SZ za Vzhodom Nemčijo. Zato z nezaupanjem gleda v ameriško prožnost, z nezaupanjem na Macmillanove koncepte o nemškem vprašanju o odniku, o demilitarizaciji in o nenapadalnici pogodi med SZ in VB, katere načrt je Gromiko že poslal v London. Zato sta se De Gaulle in Adenauer kot dva zatrotnika skrila v Marly-le-Roi, kjer je arhitekt Mansard Ludviku XIV. zgradil mišno gnezdečo v marlyškem gozdu in ga obdal z visokim obzidjem. Obzidje še stoji, dvorec pa so nalašč za ta sestanek restavrirali, Marly pa naselili z uniformami in tajno policijo. Upajmo, da Marly zaradi tega čudnega kovanja osi Pariz-Bonn ne bo prišel v zgodovino. Oba šefa dveh najmočnejših zahodnih celinskih držav sanjata o tem, da bi svoji državi vrnili vse vesile. To pa bo s takimi metodami težko. De Gaulle je iz svojega perutinarstva prišel na svoj položaj s pomočjo reakcijske desničarske Francije, ki ne bo oblikovala bodočnosti. To mu je nedavno povedal Burgiba, tuniški predsednik, češ da De Gaulle glede Alžira nima svobodnih rok. Zato Burgiba z njim o Alžiru ne bo več razpravljal, pač pa bo delal na to, da bo Francija v Tunisu izgubila še tisto, kar še ima.

Adenauer pa pričakuje, da se bo zapadni »lager« ves zedinil zato, da vzpostavi veliko Nemčijo, da se bodo njene meje razširile ne samo do Odra in Niše, ampak tja do baltičkih držav in to iz enega samega razloga: zaradi socialistične nevarnosti. Tudi on bi rad z najreakcijsnejšim programom dosegel tisto, kar ni nevarno samo vzhodnim, ampak tudi zahodnim državam.

Plima zgodovine, kakor je dejal laburist Calaghan, je neizprosna. Angleži so v Njasi oklicali obsedno stanje, vsi garnizoni so v pripravljenosti, letala vrše strahljive polete, blindirani avtomobili streljajo neoborožene črne demonstrante, ustanavljajo se koncentracijska taborišča. Njasa pa noče v federacijo, ki ima na za-stavi napisano rasno diskriminacijo. Noče iti in ne bo šla, čeprav se je guverner Armitege odločil za ves register državne sile. Zadnja leta zgodovine so nas naučila, je dejal Calaghan, da bomo nazadnje, po uporabi orožja, vendarle dali z rok tisto, kar bi lahko dali po treznem poudarku z manjšo škodo za Commonwealth. To je pokazala tudi nedavna pogodba med ZAR in VB. VB je odpisala svoja posestva v Egiptu, Naser se je velikodušno odpovedal odškodnini. Manchester Guardian je zapisal: Sueško politiko smo drago plačali.

Z leti je treba manj ljubiti in manj sovražiti. Pa več premišljevali, pravi menda budistična filozofija. Naj bi to veljalo še za »staro kraljico Evropo«.

T. O.

NAŠI KRAJI

Vzporedno z Velenjem, seveda v manjšem obsegu, se razvija tudi Soštanj. V letošnjem letu bodo v Soštanju regulirali Pako (na spodnjem delu dela že potekajo), čez regulirano strugo bodo zgradili mostove, adaptirali bodo »Kajuhov dom« v hotel, za Termoelektrarno pa bodo začeli graditi podjetje za proizvodnjo gradbenega materiala.

Z letne konference Občinskega odbora SZDL v Žalcu

Socialistična zveza — pobudnik velike aktivnosti

V sredo dopoldne je bila v dvorani novega hmeljarskega doma v Žalcu redna letna konferenca občinskega odbora SZDL za žalsko občino. Mimo lepega števila izvoljenih delegatov so skupščini prisostvovali še mnogi zastopniki občinskih političnih organizacij; zraven njih pa republiški poslanec žalskega območja dr. Ivan Kopač ter član predsedstva Okrajnega odbora SZDL Franček Knafelc.

Glavno poročilo o delu, problemih in nalogah osnovnih ter občinske organizacije SZDL je podal predsednik občinskega odbora IVAN KOVAČ, za njim pa so poročali še sekretar Ivan Božiček o nekaterih organizacijskih problemih in o delu komisije za družbene organizacije ter društva in Ivan Kopač ter član predsedstva Okrajnega odbora SZDL Franček Knafelc.

Ceravno bomo o poteku konference ter o njenih ugotovitvah več poročali v naslednji številki našega lista, je vendarle prav, da že danes ocenimo to skupščino kot uspeh pregled dosedanjega dela najmočnejše politične organizacije na področju Spodnje Savinjske doline. Se več — organizacije Socialistične zveze so bile pobudnik živahne dejavnosti na vseh področjih družbenega življenja. To se je videlo tako pri delu ljudskega odbora in njegovih organov, nadalje v živahni komunalni dejavnosti, v organizaciji številnih prireditvev in proslav, med katerimi so bile tudi prireditve na čast 90-letnice žalskega tabora verno zrcalo dela Socialistične zveze, kot pri sklepanju kooperacijskih pogodb v hmeljarstvu in podobno.

Kakor konkretna poročila, tako je tudi razprava odprla mnogo zanimivih problemov. Tako je dr. Kopač govoril o nalogah organizacij SZDL pri stalnem pojasnjevanju našega družbenega razvoja in napredka, podpredsednik Ob-

činskega ljudskega odbora Žalec Ivan Rehar o najvažnejših nalogah letošnjega družbenega načrta žalske občine, Lojze Selan o novi tarifni politiki, Karel Kač o nekaterih nalogah v kmetijstvu, tov. Drago Predan o letošnjih proslavah na čast 40-letnice KPJ in SKOJ, tov. Meglič o delu in problemih partizanskih organizacij itd.

Sindikalne organizacije so postale močan družbeni in politični činitelj

(Nadaljevanje s 1. strani)

političnih činiteljev v občini, in po tem tudi sindikalnih svetov.

Okrajni sindikalni svet je z zanimanjem spremljal ter se aktivno udeleževal pri reševanju nalog Okrajnega ljudskega odbora. Prav tako so se za delo občinskih ljudskih odborov zavzemali ustrezni sindikalni sveti pri občinah. Zaradi tega tesnega in uspešnega sodelovanja so tudi ljudski odbori in njihovi organi spremenili gledanje na sindikalne organizacije. S tem pa so sindikati v celjskem okraju postali važen in odgovoren družbeni ter politični činitelj.

Analiza dela občinskih zborov proizvajalcev kaže, da so se ti organi upravljanja močneje uveljavili v gospodarsko močnejših občinah, kot v Celju, Soštanju in Žalcu. Tu je bilo opaziti tudi večjo samostojnost pri reševanju in obravnavanju gospodarske politike. Nekateri občinski zbori proizvajalcev so prirejali celo posvetovanja s predstavniki delavskih sve-

tov gospodarskih organizacij; pogostokrat pa so svoje seje vabili tudi druge najbolj odgovorne tovariše iz podjetij. Pa tudi samostojna zasedanja zborov proizvajalcev so opozorila na njihovo večjo zrelost.

Organi delavskega samoupravljanja si v svoji praksi že kar dobro utirajo pot pri obravnavanju gospodarskih vprašanj. Pretežni del delovnih kolektivov si prizadeva, da bi organi delavskega samoupravljanja postali dejansko njihovi organi. Hkrati pa se spet pojavljajo gospodarske organizacije, po številnem sestavu zaposlenih predvsem manjše, kjer pa je delavsko upravljanje samo na papirju, v praksi pa plašč, pod katerim se skrivajo ponekod več ali manj samovoljni podvigi določene skupine ljudi ali posameznikov. Večjo pozornost kot doslej bodo morale sindikalne organizacije posvetiti tudi delu obratnih delavskih svetov, in to predvsem v močnejših kolektivih. S tem bi sindikati neposredno vplivali na kvaliteten dvig dela teh organov.

Ko je govoril o težavah, se je v prvi vrsti dotaknil stanovanjskega problema, ki še vnaprej ostaja najtežji. Kot drugi problem je navedel dejstvo, da povečanje proizvodnje v občini ne gre toliko na račun večje produktivnosti, kolikor na račun zaposlovanja nove delovne sile. Nato je govoril o tem, da je akcija za združevanje sredstev za objekte družbenega standarda uspela zaradi pripravljenosti kolektivov ter ob vplivu zbora proizvajalcev in sindikalnih podružnic.

Važna naloga Socialistične zveze v letošnjem letu bo brez dvoma tudi zbiranje ljudi za prostovoljne akcije. Kolektivi celjskih podjetij in ustanov so se obvezali, da bodo napravili okoli 160.000 prostovoljnih ur, zdaj pa je naloga organizacij SZDL, da v to akcijo vključijo tudi ostale prebivalce.

Uspehov, ki jih je tovariš Pelko navajal, je bilo v preteklem letu veliko, še več pa bo dela v prihodnje, in to na vseh področjih družbenopolitičnega življenja, ki jim mora Socialistična zveza dajati bogato vsebino in množičnost.

V poročilih, tako tudi pozneje v razpravi, je bilo največ govora o družbenem upravljanju, o krepitvi vseh oblik upravljanja in samoupravljanja, o vse močnejši vlogi komunalnega sistema ter razraščanju udeležbe delovnih množic v upravljanju. Velik poudarek na konferenci je bil posvečen izboljšanju delovnih pogojev in izboljšanju sistema nagajevanja. Posebno pozornost bo treba posvetiti mladini, jo pravilno usmerjati in ji omogočiti, da bo uspevala v svoji težnji po uveljavitvi.

Novo izvoljeni odbori SZDL so letos tako po starostnem kot socialnem sestavu boljši od prejšnjih. V odborih SZDL je veliko več delavcev in mladih ljudi, pa tudi več žena. Tudi članstvo se je v nekaterih organizacijah dvignilo. Povprečje včlanjenih volivcev pa zmanjšuje organizacije po obratnih predelih in v krajih, ki so bili lani priključeni občini. Ponekod v teh krajih nimajo niti polovice volivcev v članstvu SZDL. Zato je bil na konferenci med prvimi sklepi tudi ta, da je treba v letošnjem letu vključiti vse poštene delovne ljudi v mestu in na podeželju.

Razprava je bila živahna. Delegati so govorili o svojih izkušnjah, vendar predvsem s kritičnega stališča. Razpravljali so o delu mladine, o zadružništvu, o delu sindikatov, o zborih volivcev, o tarifnih pravilnikih, o šolstvu in vzgoji, o družbenem upravljanju in delavskem samoupravljanju itd.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik OO SZDL tov. Franc Simončič in na-

Tov. Cveto Pelko

kazal najvažnejše naloge, ki stoje pred članstvom SZDL. Dejal je, da je poglavna skrb SZDL, da vložijo ves svoj vpliv in vse svoje moči za razširitev proizvodnje ter s tem v zvezi za dvig družbenega in osebnega standarda. V celjski občini so pravilno ocenili pogoje za združevanje dveh tretjin za izgradnjo objektov družbenega standarda, s tem ko so se v nekaterih primerih raje odločili za rekonstrukcijo proizvodnje, ker tako narekujejo potrebe in ker bodo od tega družba in kolektivi imeli večjo korist v bodočnosti. Poudaril je, da je skrb za kmetijstvo prav tako ena izmed poglavitnih nalog, čeravno je družbeni dohodek iz kmetijstva nasproti industriji zelo majhen. Od našega kmetijstva moramo v doglednem času dobiti vsaj 80 % tržnih viškov.

Tudi skrb, da bo politika nagajevanja čim pravičnejša in vzpodbudnejša, je tovariš Simončič posvetil veliko pozornost. Pri tem je poudaril, da pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov ne smemo težiti za linearnim zvišanjem plač, temveč za tem, da bo boljše in večje delo boljše stimulirano.

Na konferenci so sprejeli tudi ustrezne sklepe, ki naj bodo v vodilo bodočemu odboru, hkrati pa pooblastili novi odbor, da te sklepe še razširi in dopolni. Izvoljen je bil nov občinski odbor in nadzorni odbor ter delegati za okrajno konferenco SZDL.

OB 40-LETNICI KPI

S svojo krujo so pisali strani najtežje zgodovine

Medžurečje, 20. marec 1941

Okrog barak gazimo blato do kolen. Nastopa odjuga. Zdrobljena slama na enonadstropnih pogradih in barakah postaja čedalje bolj vlažna. Če bo nastopilo deževje, se bomo utopili v blatu reke Moravice. Sijajno izbrano mesto za leglo malarije in propadanje ljudi. Smo in nismo vojaki. Klicani smo bili z vojaškim pozivom, nosimo delovne obleke in vojaške plašče, naš strazarji pa puške. Pozanimajte se na občini, koliko časa nas nameravajo imeti na tej vojni vežbi...

Tako stoji med ostalim v pismu nekega interniranega komuniste iz Prebolda.

Protijudski režim Cvetković-Maček je po razpustu koncentracijskega taborišča v Bilečah pripravil Medžurečje. Bila je to kolona lesenih barak najslabše vrste, postavljenih na blato, katerega je naplavila Moravica na ozko koleno med strmimi okoliškimi pobočji. To je bil popolnoma izoliran zaostali kraj nad 100 km oddaljen od prve železniške postaje.

V to taborišče je takratni režim poslal okrog 1000 režimu neljubih ljudi iz vse Jugoslavije, večinoma komunistov. Bilo je tudi nekoliko primerov popolnoma apolitičnih ljudi, katere so kar na svojo roko poslali tja razni žandarski elementi, ker so jim bili v napotje.

Režim v taborišču je bil negotov. Poveljstvo je hotelo izvajati na interniranec pritisk, ko pa so naleteli na odpor, so pustili. Vedeli smo, da nimajo direktiv za teror.

Nekega dne v drugi polovici marca so nas zgodaj zjutraj postrojili na zbornem mestu in razdelili v male skupine. Prejeli smo krampe, lopate in samokolnice. Nato smo nas vodili na nekaj sto metrov oddaljeno traso ceste, katere naj bi gradili nekam v hrib brez začetka in konca. Ko smo prišli na traso, smo zložili krampe in lo-

pate v »soške«, obrnili samokolnice in posedli nanje. Pevci so se zbrali v zbor in pričeli prepevati. Zandarji so nas skušali priganjati k delu, toda na naše proteste in pripombe, da smo vojaki, so nas pustili. Čez nekaj časa pridirja tja poveljnik taborišča neki žandarmerijski polkovnik, se zdere nad zandarji in jim ukaže, naj nas takoj vodijo nazaj v taborišče. Med petjem in ropotom samokolnic se je dolga kolona vračala nazaj v taborišče. Od takrat nas niso več poslali na delo.

V taborišču je bilo veliko število predstavnikov naprednega političnega in kulturnega življenja. Zaradi tega se je razvilo zelo pestro politično in kulturno delovanje. Organizirali smo partijske celice in pričeli z intenzivnim študijem. Imeli smo večerne seminarje po barakah, kjer smo se seznanili s politično situacijo v svetu in ostalimi problemi. Ob nedeljah popoldne so nas pustili na bližnji travnik, kjer je naša kulturna skupina na improviziranem odru odigrala več iger. Ob priliki uprizoritve Nušičeve komedije »Gospod ministere« se je ojunčil neki žandar, stopil strumno pred »gospoda ministra«, — ga pozdravil in zaprosil za povišanje plače. Med splošnim smehom gledalcev mu je nato »gospod ministere« obrazložil, da je sicer iz Beograda, toda ne ministere.

Mednarodni položaj se je v marcu 1941 zaostrel in visel v negotovosti. Fašizem je bil na pohodu. Nas so izločili iz množic, da bi peta kolona lahko nemoteno pripravljala pot fašizmu v Jugoslavijo. V tej negotovosti smo pripravili načrte za pobeg. Na tem je delal Hohkraut Lojze iz Trbovelj.

Zene internirancev, ki so ostale doma z otroki, niso dobile nobene podpore. Zato so organizirano nastopile na občinah in energično zahtevale podporo ali izpustitev mož. V tem času so ustanovljali zelo močne organizacije »rdeče pomoči« v tovarnah in na terenu.

Zadnje dni marca smo opazili, da se je močno pojačala straža okrog taborišča in tja je prišla tudi skupina Ljotičevih oficirjev v uniformah. Ko se je hotel neki interniranec oddaljiti malo od barake, je straža zagrozila z uporabo orožja. Tudi na upravi taborišča se je čutilo, da nastaja nekam čudno vzdušje, ki je našlo svoj izraz v 25. marcu, ko je Jugoslavija pristopila k trojemu paktu. Temu je sledil proglas nove začasne vlade in strmoglavljenje Cvetković-Mačkovega režima. Objavljena je bila politična amnestija. Zaradi tega je takoj odšla naša delegacija v komando taborišča in zahtevala razpust taborišča. Uprava taborišča se je temu upirala, češ da nima še nobenih navodil. Sele na energične proteste v taborišču in na močno akcijo zunaj, so v Beogradu rešili vprašanje našega taborišča. Na dan 1. aprila 1941 se je pričelo taborišče prazniti. Nekateri žandarmerijski oficirji iz uprave so hoteli predajo vojaških oblek zadrževati. Odhajali smo v večjih skupinah.

Do Ivanice je bilo preko visokih gričev tri ure hoda. Nato smo se natovorili na kamione in prepeljali do Užice, prve železniške postaje. Na poti proti Zagrebu smo imeli priliko videti prevažanje vojnega materiala. Vse je bilo že nekam pod vtisom prihajajoče vojne. V Zagrebu so bili nekateri mnenja, da bi tam prenočili in si malo odpohali. Toda večina je bila za to, da pot nadaljujemo, da nam ne bi prekinili železniške zveze proti domu.

Po nekaj dneh, ko smo se zopet oživeli v razmere doma in na terenu, smo se takoj povezali s Komunistično partijo. Ob oklicu mobilizacije smo se javili vojaškim oblastem, da nas pošljejo v jedinice, kakor je bila direktiva vodstva KP.

Takoj sem se javil na vojnem odseku v Celju. Tam so mi dopovedali, da me nimajo kam dati in sem se vrnil domov, seveda peš, ker vlak ni več vozil.

Na cesti sem srečeval dolge kolone izmučenih vojakov, ki so šli peš s polno bojno opremo iz Maribora v Slovenj Gradec, dru-

gi pa zopet v nasprotno smer. Vse je dajalo videz načrtne sabotaže. Naslednji dan so nemške čete napadle Jugoslavijo. Mimo nas so hodili vojaki domov in pripovedovali, da je bilo orožje sabotirano, da so imeli napadno municijo ter da jih je pustil skoraj ves komandni kader.

Slavko Slander je zbiral malo oboroženo skupino, ki pa se je po nekaj dneh razšla, ker ni bilo mogoče organizirati več vojaškega odpora. Pričeli smo zbirati orožje in se pripravljati za kasnejši odpor.

Na dan so prihajali skriti kulturnodovodci. Nemška vojska je prišla v Prebold, praznila trgovine, zganjala na žandarmerijo nacionalno misleče Preboldčane in komuniste. Pri aretacijah so okupatorski policiji vneto pomagali zandarji, kateri so si nadeli na rokave široke trake s kljukastim križem, križarili po vaseh in kazali, katere je treba aretirati.

Tudi naju z ženo so tako dobili na cesti. Ko se je približala nemška patrulja na kolesih, je prvi stopil s kolesa, s prstom pokazal na naju ter v zlomljeni nemščini zaklical, »tudi ta dva sta komuniste.« Bil je žandar, ki je že prej vršil pri nas preiskave in teroriziral domače. Bil je izredno dobre volje, ker je gotovo mislil, sedaj bomo pa opravili z njimi.

Na žandarmeriji so nama povedali, da je sedaj tu Nemčija, da se moramo pokoravati navodilom nove oblasti. V nasprotnem primeru pa bo nova oblast drugače opravila z nami kot stara. Pri tem poduku so si žandarji meli roke od zadovoljstva. Midva pa sva si mislila svoje in komaj čakala, da sva šla iz tega brloga domačih in tujih izpriencev. Na poti domov sva si obljubljala, da naju ne bodo več dobili zlepa v roke. Nekaj dni kasneje se je oglasil pri nas Vili Slander z naročilom, da je treba odločiti ali greva v ilegalnost in o partizane.

Brez pomišljanja sva mu naročila, da naj računamo z nama. Enako so storili skoraj vsi ostali komunisti v Preboldu.

Prva faza boja se je končala in pričela se je epopeja narodnoosvobodilne vojne. Mnogo se jih ni vrnilo, toda opravili so svojo dolžnost do domovine, ki je ostala svobodna. S svojo krujo so pisali strani najtežje zgodovine slovenskega naroda. K.

Skupina internirancev iz Taborišča Medžurečje, je prvi od leve v prvi vrsti spodaj je tovariš Jakob Vodopivec iz Stor.

Velik uspeh jubilejnega koncerta Komornega zbora

Od francoske komedije vselej mnogo pričakujemo. Predvsem seveda smeh, tisti zdravi, neprisliljeni smeh, ali bolje, zdravilni smeh, ki nam je prav tako potreben kot vsakdanji kruh. Tudi dramatizacija, ki smo jo preteklo sredo gledali v našem gledališču, nas ni razočarala. Spremenila je klimo v gledališču, kakor jo je narekovala potreba. Morebiti je ta ali oni temačnej mrgodil resno čelo, češ, kaj pa je tega treba bilo. Pa je že treba, da za oddih in razvedrilo vidimo tudi kaj takega. Repertoar brez tega lažjega blaga bi ne bil uravnotežen, še manj pa pomejen na našo čudo, na človeško naravo. Ta ali oni pristaš domaćinstva in krajinstva se je po razhodu iz teatra, čeprav mu je Gigi razjasnila srce in oko, grenko obregnil ob francosko provenienčno ljubkega komada: češ ali se v našem domačem svetu res nič smešnega ne zgodi, ali v nas ni nič takega, kar bi bilo treba izročiti posmehu, krohotu in smehljaju. Prav imaš, ljubi, mali in ozki rojak, če se ti toži za domačo komedijo, za komedijo, v kateri bi nastopali naši ljudje, naš kraj, naše nebo. Mišlim, da bi se morali odgovorni voditelji kulture resno pobogitati za to, da bi se nehala hladna vojna med dramaturgi in dramatik. Saj je res, naša dramatika in posebej komedija sta šibki, anemični. Pa bosta še bolj, če jih bomo tako odrivali s sonca, to je, z odra... Mi samo govorimo, da moramo biti do domačih del prizanesljivejši, istočasno pa vsa gledališča deset desetih repertoarja natrpajo s tujim blagom, tujo učnostjo, s tujim smehom. Redke je repertoar, v katerem bi bilo slovensko delo vnaprej določeno. Ponašajo se napise: slovenska noviteta, v oklepaju pa si moraš še misliti pristave: če jo bomo dobili. Dobili je seveda ne bomo, če ne bomo domače dramatične pospeševali. Ne mislimo, da bo zrasla, če ji ne bomo pomagali. Naši dramaturgi bi morali s pisci dram in komedij — nekaj jih vendarle imamo — bolj sodelovati, upravitelji gledališč pa jih vezati nase s pogodbi, vzpodbudami in navodili.

Zgodovina dramatične, svetovne dramatične, nam kaže, da je svetovni dramski repertoar nastajal v glavnem na ta način.

A nazaj k naši GIGI! Kar se enkrat rečem: k naši Gigi, kajti čeprav je prišla s tujega sveta k nam, je v njej toliko občečloveške snovi in vsebine, toliko splošnosti v značajih in odnosih, da nam je bila kar domača. Francozi imajo seveda veliko zakladnico podobne literature, skoro tisočletne izkušnje prav v tej panogi, pri čemer ni tako važno dejstvo, da je Gigi dramatizacija po Colettinem romanu. Boulevardski esprit, tista francoska posebnost, ki se nam je tako priljubila, in tisti »bon sens français«, na katerega so Francozi tako ponosni, saj je že večkrat pokazal Evropi in svetu pot »v pravo deželo duhov«, oba sta na svoj način in do določene mere vtelesena v Gigi in to je že jamstvo, da bo igra dobro sprejeta.

In igro je premierska publika zares lepo sprejela. Kako tudi ne. Breda Pugljeva je bila prikupna, živa in živahna Gigi, muhasta, svojeglava in zraven posebej upor idealne mladosti zoper navade, namere in moralo starejših. Komu ni priključala v spomin temne zarje mladih dni, komu ni obudila podobne mladosti in vseh njenih vrednosti, ki se z leti menjajo, razdajo, izmenjajo za drobiž življenja? Sreča Gigi! Uprla se je, borila se je, ne sicer do krvi a vendarle, zmogala je, brez zmagave pa menda ni sreče. Take zgodbe ljudje radi gledamo, uživamo ob njih in nič se nam ne stori inako, če življenje nudi po večini drugačne podobe. Kaj posebnega pa se seveda ne moremo naučiti od njih. Kdor je Gigi gledal s tem namenom, je krenil napak.

Imenitna je bila Marija Goršičeva. Nje-

in Ines Alvarez je bila kot igralski lik nekaj dovršenega. Nič pretiranega ni bilo v njej, v njeni pojavi, besedi in kretnji sem videl le akcent življenja samega, nič teorije, nič tehnike, ali kako bi tej stvari rekel. Malo več tega je bilo pri Andréu, ki jo je učlovečila Klio Ciuha-Maverjeva, in pri Aliciji de St. Ephlan, ki jo je oblikovala Mara Cernetova. Obe pa sta postavili na oder dva prepričljiva ženska značaja. Kdo bi se vsem trem ženskam od srca ne muzal, če pa so pobrane na široki cesti življenja, kakor bi rekel naš Levstik. To široko cesto življenja je pač treba razumeti kot naravno veselilo, ki ni prav nič manj silna, če jo še tako tajši, preziraš, omalovažuješ. Le glejmo okoli sebe, le poslušajmo se, premislimo naša dejanja in nehanja, pa bomo videli, da ima komedija neizčrpen vir. Nič ne de, če je Alicia od stanu de St. Ephlan, že ime kaže smešnost plemstva in »važnajačnjasa«, da rabim vulgarno sodobnico. Imena so pač imena, spremene se le kraji in seveda razmerja, okoliščine: mešetarjenje z mladostjo, preračunljivost in zvijačnost, zvodništvo in boj za ženina, še posebej za bogatega ženina, naveličanost nad življenjem, domišljavost in postavljanje z življenjskimi izkušnjami in z briljanti in kar je še takega in podobnega, vse to pa živi kljub vsemu še med nami in v naših glavah. Zato smo se posmihovali in smejali — komu neki, če ne sebi in svoji podobi. To se seveda razume: Če bi vprašali Gigi, kdo jo je vzgojil, bi gotovo gladko odsekala: »Sama sem se vzgojila.« To mora biti tako, zato da je človeška komedija zaključena, celovita.

Tudi Zlatko Sugman, Gaston Lachaille, je prispeval k njej lep delež. Nedvomno, tudi s to vlogo nas je Sugman prepričal o tem, da je za celjski ansambel velika pridobitev. Gaston Lachaille, ki ima svojo jahto in širna zemljiška posestva, je za skromni slovenski svet malih dimenzij najbolj tuja prikazen, vendar mu je Sugman dal mehke kosti, tako da nas je z njim prepričal. To seveda ni lahko, kajti življenje kaže drugače. Victor in Sidonie, nista bila običajna služabnika, pač pa zastopnika zdrave ljudske plasti, ki se vmešavata v dogajanja bolj kot običajno življenje hlapcem dovoljuje. To vrsto slug pa je francoska komedijska snov čislala že

od vsega početka, že v sivi davnini. Oba, Marjan Dolinar in Vera Perova, sta lepo in z občutkom za stvar igró dopolnila.

Igro je zrežiral Andrej Hieng. Ni treba posebej reči po vsem povedanem, da jo je zrežiral skrbno, z občutkom za mero, poudarek in ritem. Prav lahko bi bil krenil na napačno pot, v pretiravanje, spakljivost in spakovanje, če bi ne imel okusa, smisla in pravega pogleda na snov, ki jo je na oder oživljal. Scena ni bila taka, kakršne smo pri Sveti Jovanoviču navajali. V svoji osnovi za Sveto to ni nova pot, pač pa je zelo viden skrben račun z možnostmi, ki jih naše gledališče ima. Mišlim, da je prav tako. T. O.

UKROČENA TRMOGLAVKA NA CELJSKEM DELAVSKEM ODRU

V Celju je bila pretekli petek premiera »Ukročene trmoglavke« v izvedbi dijakov celjske gimnazije. Shakespeare je trd oreh celo za preizkušene ansamble in postavlja režiserja pred vrsto problemov, ki terjajo poleg znanja in izkušenj še fin psihološki čut. Zato je razumljivo, da mladi režiser-amer Jozef Rutar, ki se je moral boriti še s tehničnimi težavami, ni mogel pokazati svojih sposobnosti tako kot bi jih po vsej verjetnosti v drugih okoliščinah in pri dostopnejšem avtorju; v celoti je dobro razumel — kar se tu in tam različno čuti — da je pri Shakespearu zmerom tvegano stremenje k situacijski komiki, ali bolje k burki in da je vsa teža v besedi in karakterju, da prav Shakespeare terja ekonomične igre in dobro premišljenih crescendo. Preizkusni kamen tako za režiserja kot za igralca je Katarina, ki nikakor ne bi smela biti tako zoprna kot jo hoče naslikati njena okolica. Katarina ni Ksantipa, marveč razvajena in celo navajena trmoglavka, ki dopušča razvoj od upornosti preko resignacije do pokornosti, kakor Petruccio ni prostak niti snubec s čustvenimi motivi, marveč pustolovska, veseljaška natura, ki si želi neveste z lepo doto; Katarino vzame zaradi dote pa tudi zaradi želje, da preizkusi svojo moč in ukroti »divjo mačko«. Njegova igra je

Elizabeta Kosi kot Katarina v glavni vlogi Shakespearove »Ukročene Trmoglavke«.

igra v igri; nasproti Katarini je vselej prijazna, čeprav nepopustljiva, do svojih služabnikov pa strog samo na videz, da bi svoji ženi pokazal, da ni od muh. Obe vloge sta zelo dobro igrala Elizabeta Kosi in Franc Krpač. Krpačev Petruccio je včasih nemara preveč tak kakor da bi bil okajen, malce premalo plemič in preveč robav. Vendar je na deskah presenetljivo gotov, sproščen. To velja tudi za Rabičevega Grumia, ki spada v trojico najboljših vlog. Med ostalimi izstopa še Gremio, čigar imena pa na seznamu ni; morebiti mu uspe dat svoji gestikulaciji nekaj spremembe, ko se dobera privadi deska. Tudi ostalim vlogam ni kaj očitati, posebno še, če pomislimo, da so bili bržda vsi prvi na oderu. Sicer pa je predstava v celoti tudi uspela, saj v Celju že dolgo nismo videli dijaške predstave, ki bi tako prijetno presenetila kot pretekli petek »Ukročena trmoglavka«.

Zadnje slovo od Mete Baš

Preteklo soboto so na Mestnem pokopališču pokopali znano bivšo celjsko gledališko igralko Meto Baš. Spadala je v tisti krog gledaliških igralcev-amaterjev, ki so v izredno težkih pogojih pred prvo svetovno vojno postavljali temelje celjskemu gledališču. Rojena je bila v Celju leta 1876., kjer je tudi absolvirala meščansko šolo, nato pa je nadaljevala s študijem francoskega in nemškega jezika ter pedagogike na Dunaju. Kasneje je diplomirala še iz angleškega jezika. V svoj študij je vključila tudi številna potovanja po Evropi, obiskala gledališča v Parizu in Londonu. Ob svojem bivanju na Dunaju pa je bila stalna obiskovalka dunajskih gledališč. Oborožena z znanjem in gledališkimi razgledanostjo, izrednim igralskim talentom, osebnostno lepoto (bila je v tistem času najlepša mladenka v Celju!), se je vključila v dramatični odsek CPD, ki ga je vodil dr. Vladimir Ravnihar. Pod njegovim vodstvom je pričela majhna družba celjskih inteligentov in obrtnikov prvič s celovečernimi predstavami. Meto Baš je kmalu zaslovela kot ena najboljših igralk.

Upravni odbor Kluba kulturnih in javnih delavcev v Celju vabi člane na prvi klubski večer z umetniškim sporedom. Le-ta bo v torek, 17. marca ob 20. uri v klubskih prostorih — Narodni dom, visoko priljubljeno desno.

Iskrepo nas bo veselilo, če se našemu vabilu odzovete in s prisotnostjo obogatite družabnost. Razume se, da lahko privedete tudi kakega osebnega gosta.

Klubski prostori bodo v prihodnje odprti vsak torek, četrtek in soboto. Upravni odbor kluba

Momčeto bez gunčeto) uspešno predstavljati tudi tekmovalni komisiji na velikem mednarodnem festivalu 1957. leta v Llangollen v Angliji, kjer je, kot je znano, osvojil prvo mesto. Hvaležno občinstvo pa je z enakim navdušenjem sprejelo tudi ostale; med temi so morali Gregorčev »Bledo luno« in Mihelčičevo »Veselo popovko« celo ponavljati. V tem delu je kot solist uspešno nastopil Jože Kores.

Slavnostni koncert moškega Komornega zbora iz Celja pod vodstvom prof. Egona Kuneja je bil posvečen deseti obletnici plodnega dela tega ansambla. Hkrati s tem pa je bil ta nastop tudi stoli samostojni koncert, ki ga je Komorni zbor posvetil 40-letnici Zveze komunistov Jugoslavije.

Ko so člani zbora in dirigent stopili na lepo okrašen oder, je občinstvo najprej pozdravil predsednik Komornega zbora Bogdan Jereb. Pri tem je svoj pozdrav še posebej naslovil na tiste slovenske skladatelje, ki so sedeli v dvorani in hoteli s svojo prisotnostjo izreči priznanje temu visokokvalitetnemu zboru. To so med drugim bili: Rado Simoniti, Danilo Bučar, Radovan Gobec, Pavle Kalan in Peter Lipar. Topel pozdrav in prisrčno zahvalo pa je izrekel tudi celjskemu občinstvu, ki je tudi tokrat napolnilo dvorano. Pri vsem tem pa ni pozabil omeniti celjskih političnih organizacij in organov oblasti, ki so vedno in ob vsakem času stali zboru ob strani in tako pokazali največje razumevanje ne samo za delo Komornega zbora, temveč tudi za našo pesem. To razumevanje je končno prišlo do izraza še v navzočnosti številnih predstavnikov javnega in političnega življenja, kot Franca Simoniča, Rika Jermana, Mirana Cvenka, Cvetka Pelka, Janka Ančika, Tineta Orla, Andreja Svetka itd.

Po Internacionali, s katero je zbor začel svoj slavnostni in jubilejni koncert, se je začel prvi del sporeda, v katerem je bilo zastopanih pet skladateljev 16. stoletja. Klasična dela, zapeta v originalnem besedilu, so bila primeren uvod v nadaljevanje repertoarja. Ceravno je vsako delo umetnost zase, katerim je bil zbor tudi povsem dorešen, so vendarle najbolj ogrele pesmi »Dober dan, moje srce«, »Glej, kako umira pravičnik« ter črna duhovna pesem »Deep River« s solističnim nastopom Milana Lorenčaka.

V drugem delu umetnih pesmi so bili zastopani skladatelji Rado Simoniti, Danilo Bučar, Leoš Janáček in Jakov Gotovac. Tudi v tem delu je prišla do izraza velika rutina zbora, njegova izredna dinamičnost, izenačenost glasov in dovršena interpretacija. Kot solista pa sta zela obilo priznanja Ivan Sepec ter dr. Herbert Zaveršnik.

Preden so si pevci in dirigent privoščili težko pričakovani odmor, se je na oder razvila lepa svečanost, pri kateri so zboru in njegovemu vodji čestitali k doseženim uspehom doma in v tujini številni zastopniki oblasti in prosvetnih organizacij. Tudi ta slavnost je pokazala, kakšen ugled in priljubljenost uživa Komorni zbor iz Celja ne le doma, temveč tudi zunaj celjskega mesta.

Tretji del sporeda slavnostnega koncerta je bil posvečen jugoslovanski ljudski pesmi. Veliko priznanje je zbor požel z zahtevnimi komitskimi pesmimi, nadalje s Podoknico ter Prvo rukovelj. V zadnjih dveh pesmih sta kot solista nastopila Jože Kores in Božidar Zohar. -mb

GLEDALIŠKI LISTI

III.

Pred pragom je osrednji gledališki praznik letošnje sezone: vsako leto tako praznično čutimo premiero novega, izvirnega slovenskega dramskega dela. Za zdaj je položaj v sodobni slovenski dramski ustvarjalnosti še vedno neugoden in še vedno igramo vsako leto komaj po eno domačo novost (le lani je bila izjema) — a vsaj ta edina vsako leto nam pomeni toliko kot vse druge skupaj. Ne samo iz pietete in čuta dolžnosti do slovenske literature; predvsem tudi zato, ker slovenski igralci nikjer ne more tako popolno in dokončno izživeti sebe kot v izvirnem slovenskem delu. In današnjega časa tudi v klasičnih tekstih ne moreš dojeti tako neposredno kot v dram, ki se je rodila iz tega dne in te iste zgodovinske opredeljenosti.

Situacije Mirka Zupančiča s podnaslovom **dramski kronika o življenju in ginevanju sodobnih malomeščanov** je zanimiv in poetično dragocen spoj dveh dokaj raznorodnih in v literaturi redkokdaj spojenih izraznih smeri: sceneke lirike tihega doživljanja — in realistič-

no groteskne satire. V prav muzikalno občutenem kontrapunktu se prepletata v Zupančičevi igri dva svetova: »tiha in boleča zgodba« Milene Grčarjeve, preprosta in vsakdanja, brez kakršne koli presenetljivosti ali napetosti, toda značilna in zgovorna iz doživljajnosti našega časa, našega mestnega ali malomestnega okolja — drugi svet pa je svet Mileninih znanecv (dasi se v igri Milena sama s temi znanci nikoli ne sreča) — »kot znano najbolj duhovitih ljudi našega mesta«, namreč nekakšnih daljnih, poznih, današnjih potomcev vseh spak, kar jih je bilo doslej že v slovenski satirični literaturi od doline šentflorjanske mimo Kreftovih Kreator do Grumove Goge in drugih zbiralci zaplankarske puhlosti. Oba svetova spaja le zamišljena poezija, posebej v avtorjevem glasniku Brajniku, in nad vsem tem kraljuje — nedotaknjena, zato najčistejša — zdrava človeška pamet, posebej v služabnici Marički.

Režira Branko Gombač, scena je zasnoval Sveta Jovanovič, izvirno sceneko glasbo je zložil Marjan Vodopivec, kostume je zasnovala Milena Kumer-Matulovala. Igrajo pa Janez Skof, Pavle Jeršin, Tone Terpin, Slavko Strnad, Albin Penko, Marjanica Kroš-Horvatovala, Vera Perova, Janez Eržen, Jože Pristov, Marija Goršičeva in Marjan Bačko.

S »Situacijami« bo SLG tudi letos konkuriralo za sodelovanje na V. jugoslovanskem gledališkem festivalu izvirne drame v Novem Sadu (Sterijino pozorje).

Takoj po premieri »Situacij« se začne v SLG obnavljanje Potrčevega »Zločina« in študij Shakespearovega »Romea in Julije«. Naslednja redna premiera (Romeo in Julija) bo približno čez mesec dni.

Najnovejši „Biseri Jugoslavije“

Slovenski Stajer ima toliko naravnih pogojev za razvoj turizma in je dejavni turizem v tem severovzhodnem delu Slovenije že tako razvit, da je za nadaljnji razvoj te važne gospodarske panoge izdaja turistične revije prava potreba. Ta potreba je že leta 1957. rodila »Jugoslovanske bisere«, kot so izhajali do izbruh druge svetovne vojne. Po osvoboditvi je bila revija obnovljena s sprejemnim naslovom »Biseri Jugoslavije«. Izdaja jo Turistična zveza Maribor. V starih »Biserih« je vsekakor prevladovala beseda v obliki informativnih in propagandnih člankov. Vendar pa tudi propaganda s slikovnim materialom ni bila zanemarljiva.

Najnovejša številka »Biseri Jugoslavije« po-

Z JOZEFOVEGA HRIBA

Organizacija SZDL za teren Jožefov hrib je minulo soboto priredila uspešno proslavo Dneva žena. Dvorana v Domu JLA in vsi ostali prostori so bili zasedeni do zadnjega kotička. Po pestrem kulturnem programu se je razvil prijeten družabni večer.

meni pravo prelomnico v ureditvi te revije. Slika je glavno sredstvo propagande (vseh slik je preko sto), beseda pa le nekaj dodatka k slikam, ki nikjer ne sili v osredje. Glede slik pa Slovenski Stajer nikoli ni v zadregi, saj je zunanji obraz te deželice severno Save tako pester, slikovit in mnogovrsten, da se slika pri propagandi že sama po sebi postavlja v prvo vrsto. Najnovejša številka »Biserov« je veren odraz te dežele: slikovita, peštra in raznovrstna je od prve naslovne strani z učinkovito sliko pohorske vzpenjače pa do zaključka. Prav za prav ni turističnega središča v Slovenskem Stajlju, skoro ni turističnega kotička ne, ki bi v »Biserih« ne našel primerneje mesta, najprej v sliki, potem pa v besedi. V tej številki »Biserov« diha na vsaki strani novo ustvarjalno življenje, vse je živo in živo, ne le v uredniškem delu, kjer članki skoroda zginajo med prikupljivimi slikami, ampak tudi v informativnem delu in istotako v poučnih in zanimivih ogledih glavnih gospodarsko industrijskih tovarn in podjetij. Res je, takšno revijo more ustvariti le močna industrija, ki zna ceniti pomembnost turizma in deželi.

-ik.

Prešernovci v čast Partiji

Med tiste družbene organizacije, ki pripravljajo prireditve v počastitev velike obletnice KPJ in SKOJ, se uvršča tudi naše ZPD »France Prešeren«. Stridesletnici posveča ves svoj dvomesečni program, to je niz prireditev v marcu in aprilu. Središčno in oficielno proslavo pa bo pomenila akademija meseca aprila na Dan železničarjev. Danes bi opozorili le na prireditve v tekočem mesecu. To so gostovanje pevskega zbora v Velenju v soboto, 14. t. m., koncert tamburaškega orkestra v Narodnem domu v sredo, 18. t. m. in gostovanje KUD »Zeljeznice« iz Novega Sada v soboto, 21. t. m., prav tako v Narodnem domu ob 20. uri.

Medtem ko gre pri gostovanju pevskega zbora v Velenju za ponovitev njegovega zadnjega koncerta v Celju, ki ga je kulturna javnost uvrstila med najkvalitetnejše letošnje glasbene prireditve v Celju, gre pri naslednjih dveh prireditvah za novosti.

Koncert »Prešernovega« tamburaškega orkestra v sredo, 18. t. m. bo prvi celovečerni koncert po dveh letih delavnega presledka. V tem času se je orkester pomladil s 16 novimi mladinci ter izvežbal program, ki ga bo pod neumornim vodstvom tovariša Janka Hočevarja posredoval v dveh delih: Po naši lepi domovini in Za vsakogar nekaj. Del programa se bo odvijal pod taktirko treh mladih dirigentov, ki so izšli iz dirigentskega tečaja pri okrajnem svetu Svobod in prosvetnih društev. Koncert je bil naštudiran za prireditve na okrajni festival tamburaških orkestrrov in harmonikarskih zborov, ki bo 26. aprila. Naše ZPD »France Prešeren« se kot

Meta Baš v vlogi Osojke-Mosenthal Na Osojah. Sezona 1909—1910.

življenje na naši vasi

Le v sodelovanju z zadrugo je mogoč napredek

Na področju šoštanjske zadruge si kooperacija utira pot

Potem ko se je (ne po krivdi novinarjev) ponesrečila tiskovna konferenca na sedežu šoštanjske občine, me je pot pripeljala na sedež šoštanjske kmetijske zadruge. V pol ure se je pri upravniku, tovarišu Stropniku, v moji novinarski beležnici nabralo precej podatkov o delu te zadruge. Na dan z njimi...

Upravnik Stropnik je ta dan imel posebno »srečo«. Že od ranega jutra, tako je povedal, se je v pisarni, pa tudi po telefonu, oglasila cela vrsta radovednežev, ki so prosili in terjali za take in drugačne podatke o delu zadruge. Ker pa je bil tovariš Stropnik ravno v tem elementu, sem ga še sam zasul z njimi. Morda mu je bilo dolgočasno povnavljati že stokrat izrečene številke, toda če želimo našim bralcem predstaviti zadrugo, je treba iti do kraja — do »rojstnega lista«.

Šoštanjska zadruga je po obsegu zelo velika. Zadruga je nastala iz šestih zadrug, ki so poprej delovale samostojno na tem področju. Področje zadruge se razteza od Topolšice preko Zavodnje, Šentvida, Ravna, Gaberke, Družmirja, Preloge, Šoštanja, Lokavice, Skornega in Šentflorjana na površini sedemdesetih hektarjev. Vključuje 475 članov, vendar do primerjave, koliko gospodarstev je vključenih od skupnega števila kmetij, kljub brskanju po mapah nisem prišel. Na vsak način pa je v zadrugo skupnost vključena odločna večina vseh kmetov na tem področju.

Z ozirom na zemljiščne in klimatske pogoje bi šoštanjsko zadrugo lahko najbolj primerjali z zadrugami v šentjurški in šmarnski občini, in seveda tudi v konjiški. S tem v zvezi bi pričakovali naslednji prioriteten razpored po važnosti proizvodnje: živinoreja, sadjarstvo. Toda spričo vedno večje industrializacije Saleške goline se je to zapovrstje spremenilo. Potreba po založenosti industrijskega prebivalstva s poljedelskimi proizvodi, vrtninami in ozimnicami postavlja poljedelstvo na drugo mesto. V poljedelstvu seveda pristevarno tudi hmelj, ki ga imajo v občini 40 hektarjev in se je razširil tik pod obronke planinskih masivov.

Kadarkoli imamo na ustih in v mislih kmetijstvo, se neodložljivo postavlja v ospredje tudi kooperacija. Nekateri se zdaj že borijo z mlino na veter, ko ugotavljajo, da je kooperacija tuljka. Beseda je postala domača vsakemu, najpreprostejšemu človeku, zato se ji je brezsmiselno izogibati. V konkretnem življenju je beseda padla na plodna tla in postala naša.

Nisem se oglašil na sedežu zadruge, da bi z bralci vodil »jezikovne pogovore«. Zato raje kar konkretno o tem, kako poteka akcije za sodelovanje med kmečkimi proizvajalci in zadrugo, kot bi dosledno imenoval jezikovni pikolovec kooperacije.

Najdlje so prišli v sklepanju pogodb za kooperacijo v travništvu. Upravnik je povedal, da je bil prvotni plan za zadrugo mnogo manjši od sedanjega, pa se jim je vseeno zdelo, da ga bo težko uresničiti. Pozneje je OZZ ta plan še zvišala, danes pa že imajo to novo število (70 hektarjev) v žepu.

Nihče ni vesel, če ga pri pogovoru z nekom ljudje s strani vneverno motijo. Tudi sam običajno nisem, tokrat pa sem bil zadovoljen vsakokrat, kadar sem slišal trkanje na vrata. Prihajali so kmetje sklepati pogodbe in med to sila preprosto »proceduro« se je vedno našlo nekaj časa za klepet z zadrugniki.

Povprašal sem zadrugnika, člana zadrugnega sveta, tovariša Rudija Koželniča, kakšen je njegov pogled na kooperacijo. Ko mi je vneto pripovedoval, koliko več pridelava na sodobnejši način, koliko več mu vržejo travniki in posevki, okrepljeni z umetnimi gnojili in koliko mu je zadruga pripomogla s strokovnimi nasveti, analizo zemlje, kvalitnimi semeni in podobnim, sem kaj hitro uvidel, da je za kooperacijske odnose ne stopa zaradi dobrega imena kot zadrugni aktivist, temveč zaradi potrebe in lastnega spoznanja.

Tudi v hmeljarstvu je kooperacija popolnoma uspešna. Popolnoma? Samo eno hmeljišče je izven kooperacije. Lastnica Dvornikova je predolgo vztrajala pri svojem. Tako dolgo namreč, da je zadruga njeno stališče sprejela za dokončno. Upravnik je celo zadovoljen, da je tako. Kadar kmetovalec preizkuša

novo zaščitno sredstvo ali gnojilo, po navadi pusti košček njive pri starem, da vidi razliko...

Z »italijanko« so se v zadrugi sprijateljili. V planu so imeli 5 hektarjev, ozelenela pa je na 6 in pol hektarjih. Sklepanje pogodb za kooperacijo pri pridelovanju krompirja je v teku. V narčtu imajo 20 hektarjev, do prejšnjega petka pa so sklenili pogodbe že za 13 hektarjev.

Kmetijstvo v šoštanjski okolici se ukvarja tudi s specialiteto. Na kmetijskem gospodarstvu so pred leti začeli

Zavodnja nad Šoštanjem je planinska vas, ki se lahko pohvali s tem, da tam deluje eden najboljših krajevnih odborov v občini. Tudi sem v višino že prodira napredno kmetijstvo in socialistični odnosi.

gojiti poprovo meto. Danes jo prideluje že veliko zadrugnikov. Ta rastlina sicer ni posejana na velikih površinah, vendar je zadruga močan zalagalec prehranbene industrije in zdravilstva. Poprovo meto uporabljajo namreč za proizvodnjo mentola. Nič hudega, če vemo, da osvežujoč okus po mentolu »raste« v Saleški dolini.

Spričo vedno širšega uveljavljanja kooperacije v zadrugi, me je zanimalo, kako bo zadruga kot kooperant kos proizvodnim nalogam. Prepričani so, da bo šlo. Mehanizacija, ki jo bodo izpopolnili s potrebnimi priključki, bo kos tem nalogam. Bolj na tesno jim gre pri kadrih. Zadruga zdaj še nima niti kmetijskega tehnika (enega šolajo na Srednji kmetijski šoli v Mariboru), potrebovali pa bi visokokvalificiranega agronoma. V prihodnje bodo morali povečati napore pri izboljševanju živinoreje. Od sedaj splošno vpeljane marijadvorske pasme bodo prešli na sivorjavo pasmo. V okolici industrije se bodo morali orientirati na proizvodnjo mleka, v višje ležečih predelih pa na vzrejo mlade živine, in kjer bodo pogoji, tudi na vzrejo klavne živine.

Ker je že beseda o višje ležečih predelih, in teh je na področju zadruge precej, sem si privoščil precej izzivalno vprašanje: — Socialistični odnosi se razraščajo v širino, z njimi vred pa tudi proizvodni uspehi. Kako pa ta reč leze v višino?

Upravnik me je sprva ošinil s pogledom, ki sem ga pričakoval, potem pa je na pol v šali vprašal, če vem, kdo bi

mi to sploh mogel obrazložiti, končno pa se je izresnil in povzel:

— Da, tudi v višino bo treba poseči. Zaenkrat splošnega napredka v kmetijstvu še ni mogoče prištevati med »planinske turiste«. Navzlic temu pa se v višinskih krajih že javljajo napredne težnje, ponekod celo uspehi in kooperacija tudi ni več »rezervat« za predele pod 500 metrov nadmorske višine.

Tako nekako je potekal pogovor o tem. Omenil je še, da bo gozdarstvo še vedno težišče dejavnosti v hribih, da pa bo tudi v poljedelstvu in živinoreji treba začeti z načrtnim delom. V hribih so ljudje navajeni, da se ukvarjajo z nešteti pridelki. Tudi s takimi, ki niso nikoli uspevali. Ta razdrobljenost ima svoje korenine v velikih razdaljah med sosedi samimi, kaj šele med domačija-

mi in središči. Če nanese je treba »skočiti« po uro daleč do soseda po prgišče soli na podo. Toda navkljub temu bo treba prepričati gorjance, da se poenostavljene proizvodnje, odstopanje od raznovrstnosti le spleča in da na njim samim v korist.

J. K.

Sporočilo vsem našim poslovnim prijateljem in naročnikom!

Ker je Celjski tednik vključen v sklop novoustanovljenega časopisnega podjetja »CELJSKI TISK«, sporočamo vsem poslovnim prijateljem in naročnikom, da odslej nakazujejo vplačila na nov tekoči račun: 603-70/1-656 pri KOMUNALNI BANKI v Celju.

Uredništvo in uprava
Celjskega tednika

RAZPIS

Cinkarna — metalurško kemična industrija Celje — Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij razpisuje delovno mesto

DAKTILOGRAFA

in

STENODAKTILOGRAFA

GOZDNO GOSPODARSTVO CELJE

sprejme v službo:

gozdarskega inženirja-začetnika ali gozdarskega tehnika z dveletno prakso za dela pri urejanju gozdov in finančnega knjigovodjo s srednjo strokovno izobrazbo in potrebno prakso.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe pošljite na Gozdno gospodarstvo Celje, Ljubljanska c. 13.

Prvi korak za izvedbo nacionalizacije najemnih zgradb in gradbenih zemljišč

Konec decembra lanskega leta je Zveza ljudska skupščina sprejela zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč. Delovni ljudje so sprejeli ta zakon z največjim odobravanjem, saj pomeni revolucionarno dejanje in nadaljnjo krepitev socialističnih sil in socialističnih odnosov pri nas.

Pri izvajanju določil zakona so v soboto, 7. marca izdali pristojni sveti pri vseh občinskih ljudskih odborih ne le v celjskem okraju, ampak v naši republiki sploh, pozive za vložitve prijav za ugotavljanje predmeta nacionalizacije po 10. členu Uredbe o postopku za izvedbo nacionalizacije najemnih zgradb in gradbenih zemljišč. Ceravno zakon določa rok treh mesecev za vložitve prijav, so se ljudski odbori na področju republike zedinili, da rok za vložitve prijav za ugotovitev predmeta nacionalizacije skrajšajo na en mesec. Ta sklep so ljudski odbori lahko sprejeli zaradi urejenih imovinskih pravnih odnosov in zaradi pospeševanja samega postopka. Tako bodo morali do 7. aprila letos vložiti vsi zavezanci zakona, to je državljani, civilnopravne osebe, družbene organizacije, društva itd., ki so na dan 25. decembra lanskega leta imeli v naši državi v svoji lasti eno ali več

zgradb, ki so z ustreznim zakonom nacionalizirane, nadalje idealne ali posamezne dele zgradb, kot jih morajo imeti po omejenem zakonu prijave za ugotovitev predmeta nacionalizacije. Vse te prijave bodo sprejemali pristojni oddelki pri občinskih ljudskih odborih. Za neizpolnitev prijave v tem roku predvideva zakon in v tej zvezi tudi pozivi občinskih ljudskih odborov stroge sankcije, in sicer do enega leta zapora za fizične osebe ter milijon dinarjev za pravne osebe.

Da bi bila zagotovljena dosledna zakonitost nacionalizacije najemnih zgradb, bodo s komisijami za nacionalizacijo sodelovala tudi okrajna sodišča ter javna pravobranilstva. Prav tako bi bilo prav in koristno, če bi s temi komisijami sodelovale še stanovanjske skupnosti in hišni sveti.

Za izvedbo nacionalizacije gradbenih zemljišč ne bo posebnih formalnosti. Z določitvijo ožjih gradbenih rajonov, ki jih je sprejel in potrdil okrajni ljudski odbor, so parcele na takem območju že podružabljene. Končno bo ožje gradbene okolišje potrdil Izvršni svet republike, seveda, če bo potrebno tudi z določenimi spremembami.

-mb

Složno delo je rodilo uspehe

V NASELJU ZAGAJ-RADOBLJE PRI LASKEM SO DOBILI VODOVOD

Preteklo nedeljo so prebivalci naselja Zagaj-Radoblje nad Marija gradcem pri Laškem slavili pomembno zmago. Vaščani so se zbrali na majhni, toda prisrčni in domačni slovesnosti, da bi dali duška zadovoljstvu, ker je v njihove domove prišla voda. Ob tej priliki jih je obiskal tudi njihov odbornik dr. Zdenko Mermolja iz Laškega.

V tem odmaknem naselju, kjer žive marljivo in delovni ljudje, so imeli z vodo že od nekdaj preglavice. Vodo so morali nositi v brehtah na svoje domove, pa še najbolj na nila. Zato je njihova želja bila, da bi prišli do zdrave in pitne vode, ki bi pritekala sama v hiše.

Pred dvema letoma je njihova želja dozorela. Prebivalci so zasukali rokave in začeli kopati jarko za glavni vod od zajetja do naselja. Ustanovili so režijski odbor, ki ga je uspešno vodil Anton Ojsteršek, najbolj vnet zagovornik in iniciator te koristne akcije.

Brž ko so bili začetni uspehi vidni, je prebivalcem priskočila na pomoč laška občina, ki je prispevala cevi za glavni vod v vrednosti okoli 400 tisoč din. Njej se je pridružil tudi Občinski odbor Rdečega križa v Laškem, ki je graditeljem vodovoda prispeval 670 vreč cementa v vrednosti skoraj pol milijona dinarjev. Levji delež

SPORTNI KLUB V VIRŠTANJU

Pred kratkim so v odmaknem vinogradniškem naselju Virštanju ustanovili športni klub. K običnemu zboru se je zbralo 41 mladih ljudi, ki bodo na pobudo Plevnikovega Edija uredili igrišče in si pomerjati mlade sile v šahu, odbojki in malem roketu. Prilike so sicer zaenkrat zelo skromne, toda na vidiku imajo svoj Ljudski dom, kjer bodo nekoč mogli razviti svojo delavoljnost do viška. Večino del nameravajo opraviti udarniško.

pa so vložili domačini sami, saj so opravili 3125 ur prostovoljnega dela in 198 voženj z uprežno živino. Razen tega pa so vaščani iz svojih žepov primaknili še 200 tisoč din za napeljavno vodovoda v svoje hiše. Stroški gradnje so pustili za seboj še nekaj dolgov. Toda tudi te so graditelji krili iz prispevka za male asanacije in odšteli še zadnjih 92.000 din.

Tako imajo danes prebivalci naselja Zagaj-Radoblje dobro pitno vodo v svojih domovih in jim ne bo treba več nositi na hrbtih težkih breht. To zadovoljstvo so simbolično prikazali v nedeljo na sami slovesnosti, ko je ob poskočnih zvokih domačih godcev zaplesal domačin z obrnjeno brenoto ter naznanil zadovoljnim slavlencem veselo novico: »Od dana naprej ne bo treba več našim babncam na puki vode nosit.«

In res. Njihov primer je posnemanja vreden. Pobuda prebivalcev, ki so združili svoje sile in pljunili v roke, je ob podpori ljudske oblasti rodila lepe uspehe. Voda v njihovih domovih jim bo olajšala in zboljšala življenje. Brez lastnega truda ni uspehov, sreča nikomur ne pade iz neba. Tega se ti marljivo ljudje dobro zavedajo. Zato bodo še enkrat zgrabili za lopate in krampe. Popraviti hočejo še slabo in razrito pot, ki vodi v naselje. Tudi hidrant bi radi imeli, sedaj ko imajo vodovod. Nasele je od Laškega prilično oddaljeno in na hribu. Preden bi v slučaju požara prispeli tjakaj gasilci, bi »rdeči peteline« že opravil svoje.

Tudi tu bodo želi uspehe, če bodo z enako voljo in pridnostjo složno zagrabil za delo, tako kot so to storili pri gradnji vodovoda. Radi jim verjamemo, da ne bodo pozabili na star pregovor, s katerim je predsednik režijskega odbora jedrnat prikazal vzroke njihovega uspeha: V slogi je moč!

-ma

žena*dom*družina*žena*dom*družina

Ne kličite zdravnika po nepotrebnem na dom

Vsi vemo, da zdravniškega kadra še vedno primanjkuje. In vsi vemo, da so zdravniki na celjski Polikliniki čez mero obremenjeni. Zato bi morali vsi zavedni in vestni državljani sami gledati, da jih ne bi po nepotrebnem še bolj obremenjevali. Da se bomo razumeli: mislim predvsem na obiske zdravnika na domu. Na tista pomanjkljiva sporočila, pozive, prošnje, rotnje, ki vestnemu dežurnemu zdravniku nakazujejo prioriteten red.

»Otrok zbole, visoka temperatura — nujno — pridite takoj«. Ali: »Otrok težje bolan pridite nujno do 8. ure, ker greva potem z možem v gledališče.« V prvem primeru je zdravnik našel otroka brez vročine, skoraj zdravega in je nočni obisk bil povsem neutemeljen. V drugem primeru pa: če bi bil otrok res težje bolan, bi se vestna starša gotovo odpovedala gledališču.

Taki in slični primeri se na celjski Polikliniki zadnje čase vedno česče ponavljajo. Zdravnik, ki ga v noči dežurstva čaka morda 8. morda 10 pozivov, da obišče bolnike na domu, si bo po lastnem kriteriju določil prioriteten red obiskov. Zaradi takih nevestnih, pomanjkljivih sporočil bo morda težji bolnik, ki mu je res potrebna takojšnja zdravniška pomoč, prišel pozneje na vrsto. Velika pomanjkljivost mnogoterih, ki kličejo zdravnika na dom, je tudi, da navadno ne navedejo stopnjo nujnosti, ne pojasnijo dejanskega stanja, poti, opis bolezni itd., da bi se dežurni zdravnik vedel orientirati. Poleg tega povedo še pomanjkljive naslove — na periferiji pa je še zmešnjava v hišnih številkah — in de-

žurni zdravnik v temi kolovratu okoli, nikdo ga ne čaka in dostikrat v pozni noči uri zaman toleže po zaprtih večnih vratih doma, ki mu je javil »nujen slučaj«.

Niso tudi redki primeri, da ljudje, ki iščejo zdravnika v nočni uri, namenoma zamlajijo težje terene in z navedbo »stih ob cesti« povzročajo, da zdravnik po nepotrebnem izgublja dragoceni čas, hodi od hiše do hiše »ob cesti«, dokler ne zve, da je bolnik z navedenim imenom oddaljen uro hoda v hrib.

Včasih pa se dežurnemu zdravniku primeri celo to, da bolnika, ki ga je klical, sploh doma ne najde.

Naši zdravniki so dovolj požrtvovalni in z uso vestnostjo opravljajo svojo odgovorno službo. Kot rečeno, v Celju zaenkrat še nimamo toliko kadra, da bi za nočna dežurstva lahko postavili več zdravnikov. En sam pa s težavo zmora v eni noči toliko obiskov, med katerimi je kar lepo število nepotrebnih. Taki brezvestni zavarovalci si morda mislijo — saj je

obisk zastoj, naj le pride zdravnik na dom. Če že pri tem ne pomislijo na preutrujenega zdravnika, ki to noč ne bo zatisnil očesa, naj bi pomislil vsaj na tiste ga sočloveka, tihga, potrpežljivega in preobzirnega bolnika, ki je to noč skoraj izkroval, pa vendarle ni javil »nujnega slučaja« in je bil med zadnjimi na vrsti.

Morda nekateri zavarovalci v svoji preračunljivosti tudi mislijo, da bodo z obiskom zdravnika na domu laže prišli do bolniškega dopusta. Nekateri pa brez dvoma kličejo raje zdravnika na dom zato, da bi se izognili čakanju v ambulantah.

Naj že bodo vzroki takšni ali takšni, upravičenost obiska na domu bolj ali manj utemeljena — zdravnik požrtvovalno opravlja svoje delo in ni mu žal težke poti, prečute noči in dragocenega časa, če sreča na svojem nočnem pohodu resnega bolnika, kateremu prinese zdravilo in tolažilo. Skušajmo ga v tem plemenitem prizadevanju podpreti in ne obremenjvamo ga po nepotrebnem!

DROBNI NASVETI

umazanijo. Ko se bo slika osušila, jo obrišite še s krpo, namočeno v laneno olje.

SVILENE ŽEPNE ROBECE najlepše operete v krompirjevi vodi. (Izpirajte ga jih v hladni vodi).

NEPREMOČLJIVI ČEVLJI. Za dež in vlažno vreme je važno, da imate nepremočljive čevlje. To dosežete na zelo enostaven način: čevlje postavite za eno uro v gosto milnico.

KVALITETO KROMPIRJA OCENITE, če ga prerežete čez polovico in obe polovici spet združite. Če je krompir kvaliteten, se bosta polovici prišli, ob krajih pa se bo pojavila bela pena. Če je krompir slab, ne bo pene, pač pa se bo iz njega cedila voda.

iz celja in zaledja

LETOS 450 STANOVANJ V CELJU

Po programu stanovanjske izgradnje za letošnje leto in deloma še za prihodnje, naj bi v tem razdobju dobili na področju celjske občine 450 novih stanovanj, poleg tega pa še samski dom gradbenega podjetja »Ingrad« s 140 ležišči. Za vsoto to gradnjo je predvidenih 967 milijonov dinarjev, od tega pa naj bi samo letos porabili okoli 700 milijonov dinarjev. Pri zbiranju sredstev za stanovanjsko izgradnjo naj bi gospodarske organizacije sodelovale s 385 milijoni, zbornice s 25, ustanove s 14, republiški kreditni sklad s 87, kreditni sklad občinskega ljudskega odbora s 436 in stanovanjska skupnost z 20 milijoni.

Pretežni del novih stanovanj v letošnjem in deloma v prihodnjem letu je spet predviden na Otoku; tu naj bi namreč dobili v blokih kar 140 stanovanj. Ostala stanovanja pa naj bi gradili po naslednjem razporedju: 32 stanovanj je predvidenih v tako imenovanem satovju ob Miklošičevi ulici, poleg tega naj bi zgradili 36 prehodnih stanovanj, na novo bo letos urejenih 6 podstrešnih stanovanj, v celoti bo zgrajen 32-stanovanjski blok ob Mariborski cesti, letos bo zgrajen tudi stanovanjski blok (16 stanovanj) ob Kersnikovi ulici, nato četvorček ob Jurčičevi ulici, 16-stanovanjski blok v Storah, ter deset stano-

vanj v sklopu zadrage. Zasebniki bodo v letošnjem letu postavili 30 novih stanovanj. Z lastnimi sredstvi ter skladi za letošnje in prihodnje leto pa je v načrtu gradnja šestorčka v Vojniku, stanovanjskih blokov ob Kersnikovi ulici (60 stanovanj), stolpnice s 46 stanovanj ob Mariborski cesti ter zadržna gradnja 16-stanovanjskega bloka Cinkarne.

Zanimiv je tudi pregled cen posameznih stanovanj. Po tem programu bo največja gradnja prehodnega stanovanja, saj bo zahtevala le 1.200.000 dinarjev izdatkov, na drugo mesto pridejo podstrešna stanovanja s po 1,5 milijona dinarjev itd. Medtem, ko bo stala gradnja večine stanovanj po dva milijona dinarjev, pa bo najdražje stanovanje zgrajeno v okviru stanovanjske zadrage; stalo bo 2.800.000 dinarjev. Od objektov bo stal n. pr. stanovanjski blok (šestorček) v Vojniku 15 milijonov, satovje in stanovanjski blok ob Mariborski cesti po 64 milijonov, stanovanjski blok ob Kersnikovi ulici 120 milijonov, stolpnica ob Mariborski cesti 110 milijonov, 16 stanovanjski blok ob Kersnikovi ulici 39 milijonov, četvorček ob Jurčičevi 10 milijonov, stanovanjski blok v Storah 40 milijonov, prav toliko zadržni blok Cinkarne itd.

ODLOK O TURISTIČNI TAKSI

Ljudski odbor celjske občine je na svoji zadnji seji med drugim sprejel tudi odlok o turistični taksi za občinsko območje. Po tem odloku se turistična taksa plačuje od nočnin; pobirajo pa jo hoteli, gostinska podjetja, gostišča, organizacije in zasebniki, ki oddajajo prenočišča proti plačilu turistom. Odlok nadalje pravi, da znaša turistična taksa v Dobrni v času glavne sezone (od 1. julija do 31. avgusta) 90 din, izven nje pa 60 dinarjev, v Celju v glavni sezoni 80, izven nje pa 50 dinarjev, v vseh ostalih krajih pa v glavni sezoni 40 dinarjev, izven glavne sezone pa 30 dinarjev. Zraven tega odlok določa, da morajo pobiralcem turistične takse odvajati občinskemu ljudskemu odboru do 10. v mesecu za pretekli mesec. Dohodki turistične takse pa se uporabljajo za pospeševanje turizma ter se zato v celoti prepuščajo Celjski turistični zvezi.

V drugem delu odloka našteva osebe, ki so oproščene plačevanja takse (otroci do 15. leta; vojaški vojni invalidi; dijaki in študenti, kadar prebivajo v skupinah, ki jih organizirajo šole; itd.), oziroma tiste, ki plačujejo samo 50 % turistične takse. In končno odlok predvideva še denarne kazni za kršitelje teh predpisov. Le-te lahko znašajo do 3.000 dinarjev.

Z OBCINSKE KONFERENCE SZDL V LASKEM

Večji stik s člani SZDL in volivci

— pa bodo tudi uspehi večji

Preteklo nedeljo je bila v Laškem občinska konferenca SZDL, kateri je ob 72 delegatov prisostvoval predsednik Okrajnega odbora SZDL, tovariš Franc Simonič.

V poročilu, ki ga je podal predsednik Občinskega odbora SZDL Laško, tovariš Ivan Cerin, je nakazano, da je številno stanje v organizaciji nezadovoljivo, saj je komaj 46% volivcev vključenih v SZDL. Poleg reševanja političnih problemov in vprašanj so bile posamezne organizacije SZDL zelo aktivne, predvsem pri reševanju gospodarsko-komunalnih zadev na svojem območju.

Socialistična zveza v Rečici je mobilizirala svoje članstvo pri obnovi gasilskega doma ter pri gradnji novega vodovoda. Organizacija SZDL v Mariji Gradcu pa si je v povezavi s krajevnim odborom zadala nalogo, da bo elektrificirala naselje Plazovje in zgradila vodovod v Radobliju. Vsa ta dela so bila tudi izvršena. Tudi ostale organizacije SZDL so se več ali manj aktivno vključile v reševanje

raznih pereh problemov.

Nedavno izvedena anketa osnovnih organizacij SZDL je nakazala, da ni dovoljne povezave med organi ljudske oblasti in Socialistično zvezo na terenu, da odborniki občinskega ljudskega odbora nimajo dovolj stikov s svojimi volivci in da pridejo na občinske seje večkrat nepravilni, nekateri pa gledajo na probleme preveč osebno s stališča svojega kraja. Nadalje so ugotovili, da je stik ljudskih poslancev z volivci še vedno premajhen. Volivci si namreč želijo razgovorov s poslanci.

Poročilo je obsegalo tudi osnovne podatke o izvrševanju petletnega perspektivnega plana. Predvideno je, da se bo povečal narodni dohodek do leta 1961 v primerjavi z letom 1956 kar za 46% ali letno za 9,2%. Industrijska proizvodnja pa bo do leta 1961 večja kar za 56%. To bo mogoče doseči le s smotnejšim in boljšim izkoriščanjem sedanjih kapacitet in z obnovo že zastarelih ter dotrajanih strojnih naprav. Precejšen porast dohodka predvideva plan tudi pri kmetijski proizvodnji, zakar so že določene precejšnje investicije, katere bodo uporabljene predvsem pri kooperacijski proizvodnji.

V preteklem letu je bila v laški občini dokaj živahna komunalna dejavnost. Če seštevamo vse investicije, ki so bile lani vložene v elektrifikacijo naselij, znašajo preko 61.000.000 din. Zgrajenih je bilo 5 vodovodov. Pitno vodo imajo naselja Hudaja, Marija Gradec, Radobljje, Globoko, Smohor in del Rečice. Stroški so znašali nekaj nad 18 milijonov din. Tudi stanovanj se je nekaj zgradilo, vendar še premalo, če upoštevamo, da leži na stanovanjski upravi nad 190 nerešenih pršenj.

Po podanem poročilu je sledila zelo živahna razprava, ki je dala močan poudarek predvsem dvigu zaostalega kmetijstva in je nakazala kopico problemov, s katerimi se bodo morale organizacije SZDL v laški občini temeljito spoprijeti.

„Večer presenečenja“ v ponedeljek v Celju

V ponedeljek, 16. marca bo v okviru mariborskega »Totega teatra« v dvorani kina Union v Celju prvovrstna prireditev pod nazivom »Večer presenečenja«. Celjani bodo imeli ta večer priliko videti edinstveno inozemsko atrakcijo, v kateri bosta sodelovala Roland Solatha in holandski artist Allister s svojo asistentko. Imitator Roland Solatha je sodelavec raznih evropskih televizij. V Jugoslavijo je prvič prišel 1. marca in nastopa z velikim uspehom v revijskem sporedu hotela Esplanade v Zagrebu. Holandski artist Allister pa je mojster v preoblačenju in maskiranju. Nastopal je v Zagrebu, po obisku v Celju pa bo odpotoval na enoletni angažma v Pariz. Allister že leta in leta slovi kot edinstveni artist v svojem žanru. V

sekundi se spreminja v znane še živeče in že umrle znamenite svetovne osebnosti. Nastopal je že na vseh renomiranih svetovnih varietetskimi odrih. V varietetskimi sporedih v Zagrebu je s svojo ženo, asistentko, daleko prekašal vse ostale spored. Razen omenjenih atrakcij bo sodeloval še orkester Vitek iz Maribora, za veselo povezavo pa bodo poskrbeli: Božo Podkrajšek, Stef. Janez Klasinc, Janko Haberl in drugi. Celjanom so pripravili še eno pevsko presenečenje, z lepimi nagradami pa bosta sodelovala Tovarna čevljev iz Maribora in tovarna Zlatorog, Maribor. Vstopnice (sedišče 150 din, stoječe 80 din) lahko kupite pri blagajni kina Union.

Središče Velenja bo še letos sodobno urejeno

Velenje je menda edino mesto v Sloveniji in Jugoslaviji, kjer že nekaj let s prostovoljnimi delom urejujejo športna in otroška igrišča in rešujejo druga komunalna vprašanja. Doslej so opravili kar 532.000 udarniških ur. Preračunane v denar, bi dale 141 milijonov din, kar pomeni 70 novih stanovanj.

Zadnji dve leti so regulirali reko Pako

njem bo prostrana dvorana za družabno življenje, razstavni prostor, knjižnica in več manjših prostorov. Poleg kluba bo dvonadstropna delavska univerza s tremi velikimi dvoranami: dve bosta služili predavanjem, ena lutkarjem. Razen teh bo še več manjših debatnih prostorov. Tako bodo tudi predavanja v Velenju lahko postala močan faktor za izobrazbo rudarjev.

in pričeli urejevati ljudski park, ki bo med najlepšimi v Sloveniji. Pri tem delu je nad 1000 Velenjčanov opravilo čez 90.000 prostovoljnih ur.

Letos bodo že 15. marca pričeli urejevati mesto, ki še ni dograjeno. V prvi etapi bodo uredili ljudski park. 1. aprila bodo pričeli urejevati okolje nastajajočega središča Velenje. Poglejmo, kaj vse bo urejeno. Takoj povejmo, da vse gradnje v Velenju potekajo po urbanističnem načrtu. Maketa središča je razstavljena v izloži trgovine »Bazena«. Poleg stanovanjskih blokov bo v središču upravna zgradba rudnika, zdravstveni dom v 3 traktih in kulturni dom. Dosedanji zdravstveni dom, ki je v posebni hiši, že dolgo ne more biti priključen za bolnike. Edina kinodvorana je služila sleherni igri, konferencam in predavanjem. Obe moderni poslopji v sredini Velenja bosta dobro služili vsem prebivalcem Velenja. Z zdravstvenim domom bodo Velenjčani dobili tudi lekarno, ki si jo že dolgo želijo. Poleg kulturnega doma bo zgrajen delavski klub. V

V kulturnem domu bo dovolj prostora za igre, balet in vse druge skupine, ki bodo lahko zaposlile mlado in staro. V središču bo zgrajen poleg industrijske šole še internat, ki bo sprejel 200 goincev. Pravkar je odobrena lokacija hotela s 43 stanovanji. Doslej tuje ni vedel, kje naj bi v Velenju prenočil. Z modernim hotelom bo rešeno tudi to vprašanje. V treh velikih 56-stanovanjskih blokih bodo v priložju sodobno urejeni trgovski lokali.

Danes se že dvigajo še nedokončane stavbe. Za dokončno ureditev središča pa bo prelitega še mnogo znoj. V Velenju je ureditev okolja postala zakon. Vedo, da le urejeno okolje estetsko vpliva na mlado in staro. Stab prostovoljne delovne sile v Velenju je preprčan, da ne bo Velenjčana, ki bi ne sodeloval v veliki akciji. Le-ta naj bi bila zaključena 3. julija. Takrat, ob rudarskem prazniku, bo središče izročeno namenu in marsikatera težkoča, ki so jo doslej obravnavali na zborih volivcev, bo z njim odpravljena.

ŽENE SO PRAZNOVALE

Letos je praznovanje Dneva žena potekalo vzporedno s proslavljanjem štiridesete obletnice ustanovitve KPJ in SKOJ in je bilo zato z malo izjemami skoraj povsod zelo veličastno. Brez dvoma pa je bila najbolj kvalitetna

V LASKEM IN OKOLICI

Proslave so bile v tekstilni tovarni Volna, v Rimskih Toplicah in Zagaju. Kmetijska zadruga Laško je organizirala proslavo za žene zadržnice in tudi sodelovala pri organizaciji proslave na Vrhu.

V KONJICAH

V usnjarskem kombinatu KONUS so vse žene, zaposlene v tem podjetju (okrog 150 jih je) imele skupno proslavo, istočasno pa jih je podjetje pogostilo in obdarilo.

V BRASLOVČAH

so priredili po govoru kratek kulturni program z otroško igrice »Materi« in pevsko točko. Po končanem programu je sledil družabni večer.

Podobne proslave za letošnji mednarodni praznik žena so bile tudi v ostalih občinah.

Rok: 7. april

Tudi v šoštanjki občini so že pred dnevi zaključili priprave za izvedbo zakona o nacionalizaciji najemnih stavb in gradbenih zemljišč. Že nekaj dni pred 7. marcem je občinski odbor objavil razgласe, s katerimi so pozvali državljane, civilno-pravne osebe in družbene organizacije, da prijavijo zgradbe in poslovne prostore, ki so z zakonom nacionalizirani. Se pred tem pa so v Šoštanju na zborih volivcev seznanili prebivalce o pomenu tega zakona in o postopku glede njenega izvajanja. Volivci so z zadovoljstvom pozdravili in odobrvali ta ukrep.

Po podatkih občinske komisije za nacionalizacijo je v šoštanjki občini evidentiranih 56 primerov najemnih hiš in poslovnih prostorov, ki jih bo prav verjetno zajel zakon o nacionalizaciji. Od teh je največ poslovnih prostorov. Državljeni, ki jih ta zakon zadene, bodo morali v roku mesec dni, in sicer do 7. aprila vložiti prijave za vse primere, pa četudi so še tako dvomljivi. Komisija za nacionalizacijo pa bo dvomljive primere obravnavala in ukrepala v smislu zakona ter navodil. Največ poslovnih prostorov in najemnih hiš, ki padejo pod udar zakona o nacionalizaciji, je v Velenju, Šoštanju in Smartnem ob Paki. Zanimivo je, da je občina prejela že kmalu po objavi zakona o nacionalizaciji tri prijave pred prijavnim rokom.

ZADRUŽNA POSLOVNA ZVEZA CELJE OBRAT: KMETIJSKO POSESTVO PLANINA PRI SEVNICI

razpisuje mesto

BLAGAJNIKA

Pogoj za sprejem: potrebna šolska izobrazba, nekaj let prakse v kmetijskih podjetjih (KZ ali KP). Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje se lahko dobi. Nastop službe s 1. aprilom 1959.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV OBLO CELJE

razpisuje

mesto DIREKTORJA gostinskega podjetja Restavracije »Pošta« v Celju.

Pogoji: popolna srednja šola s 5-letno prakso v gostinstvu na vodilnem položaju ali kvalificirani gostinski delavec z 10-letno prakso na vodilnih položajih.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacije ter potrdilom o nekaznovanju je treba poslati na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 28. marca 1959.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV OBLO CELJE

razpisuje

mesto DIREKTORJA gostinskega podjetja Hotel »Evropa« v Celju.

Pogoji: popolna srednja šola s 5-letno prakso v gostinstvu na vodilnem položaju ali kvalificirani gostinski delavec z 10-letno prakso na vodilnih položajih.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacije ter potrdilom o nekaznovanju je treba poslati na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 28. marca 1959.

gibanje prebivalstva

V času od 28. februarja do 7. marca 1959 je bilo rojenih: 15 dečkov in 25 deklic.

Poročili so se:

Anton Posteržin, uslužbenec iz Celja in Elizabeta Kaspret, matičarka iz Kozjega. Janez Arzenšek, strojni ključavničar in Silva Arzenšek, strojeopiska, oba iz Senjarja. Karl Perc namestnik iz Slov Konjic in Terezija Ostruh, uslužbenka iz Leskova.

Umrli:

Ida Baš, zasebnica iz Celja, stara 85 let. Marija Hercig, upokojenka iz Celja, stara 84 let. Slavko Pogelšek, otrok iz Celja, star 3 dni. Jožef Vidmajer, upokojenec iz Trnovelja pri Celju, star 78 let. Vinko Turnšek, otrok iz Braslovč, star 10 mesecev. Marija Lah, vzdrževana oseba iz Celja, stara 37 let. Marija Hren, upokojenka iz Celja, stara 61 let. Neža Brežnik, preužitkarica iz Celja, stara 73 let. Marjan Stojilovič, otrok iz Teharja, star 2 meseca.

kronika nesreč

Franc Zgonnik in Slavko Zgonnik sta se v Pečovniku med vožnjo z avtomobilom zvrnila v jarek in pri tem poškodovala. Prepeljali so jih v bolnišnico.

Elizabeta Kužner iz Perneka pri Rogški Slatini si je pri padcu poškodovala rebra in prani kost.

Nogo so si zlomili: Angela Polik iz Lipoglav, Marija Kavčič iz Pernovega pri Zalcu, Marija Zajko iz Kostivnice in 9-letni Blaž Mulej iz Dramelja.

Fran Bramec in Alojz Tomše, zaposlena v Železarni Store, sta si pri delu poškodovala prste na roki.

V pretepu je bil z nožem zaboden v prsa Dominik Rupret iz Kozjega.

Illetnemu Jerneju Krušiču iz Strme pri Rogatici je padel na nogo hloč in mu jo težko poškodoval.

V pretepu sta bila z nožem zabodena v trebuh Jože Malin in njegova žena Ana iz Celja.

Pri delu si je v Tovarni emajlirane posode poškodoval oči pleskarski delavec Ivan Pundak.

Pri padcu si je poškodovala nogo Marija Vrdovnik iz Skofje vasi.

šport • šport • šport • šport • šport

15. marca bodo zopet zavihali rokave

Razgibana športna nedelja

Ne le v Celju, tudi drugod je bilo zadnje dni prav živo na športnih igriščih in objektih. Storoški Kovinar je dostojno proslavil 10-letnico obstoja svojega društva s številnimi športnimi prireditvami, ki so bile prirejene ob enem v počastitev 40-letnice KPJ. Na kegljskem turnirju je nastopilo 160 kegljačev v 16-ih ekipah. Zmagal je KK BETON pred KK KOVINARJEV in KK KLADIVAR. Srečanje v košarki med Kovinarjem in B moštvo Celja so Storjani odločili v svojo korist s 35:28. Prijateljska nogometna tekma med Kovinarjem in Fuzinarjem iz Ravne se je končala z zmago Kovinarja 2:1 (2:1). Oba gola za Kovinarja je dosegel Jager.

Na atletskem stadionu so nastopili atleti Kladivarja. V metu diska in kladiva je zmagal Peterka (41,82 m in 45,82 m), v metu krogla Brodnik (12,50 m), v metu kopja pa Kopitar z 61,35. Pri mladincih je bil v skoku ob palici najboljši Lorenčak z 2,53 m, v metu krogla Polovž s 15,29 m, v metu kopja Bertok z 46,90, v metu kladiva Urnankar z 34,50 in v metu na 1000 m Naraki.

Ljubljanski ODRB je Kladivarja močno potegnil za »nos«. V Celju bi morali nastopiti izbrani nogometaši ODRB, iz Ljubljane pa je prišla le rezervna garnitura! Takšna gesta

vodstva tega kluba je vredna vsega obsojanja, saj je na Glazijo le prišlo preko 1500 gledalcev, ki so si želeli ogledati nogometno znanje slovenskega zveznega ligaša. Kladivar je drugo garnituro ODRB odpravil s 4:0 (1:0) in to z nadmočno igro, ki je gledalce kar zadovoljila. Hribernik, ki je bil najboljši igralec na terenu, je pred zaključkom prvega polčasa moštvo potresel mrežo, po odmoru pa je v prvih minutah povišal na 2:0. Tudi tretji gol je Hribernikovo delo, Segar je le še potisnil žogo v mrežo. Četrty gol je dosegel Hočevnar skorajda iz same kornerske črte. V moštvo ODRB smo videli Celjana Skomino, ki je bil v napadu izredno uspešen igralec. V tekmi tudi ni manjkalo ostrih startov, Zrtev takšnih prask je bil Kvaritič, ki si je natrgal kolensko vezi in zaradi tega ne bo mogel nastopati dalje obdobje. Z njegovo odsotnostjo bo v prvenstvenih srečanjih nova praznina v Kladivarjevem napadu.

Moštvo OLIMPA je imelo v gostih mariborskem KOVINARJU. Gostje so zmagali tudi v Celju z 2:1 (2:1).

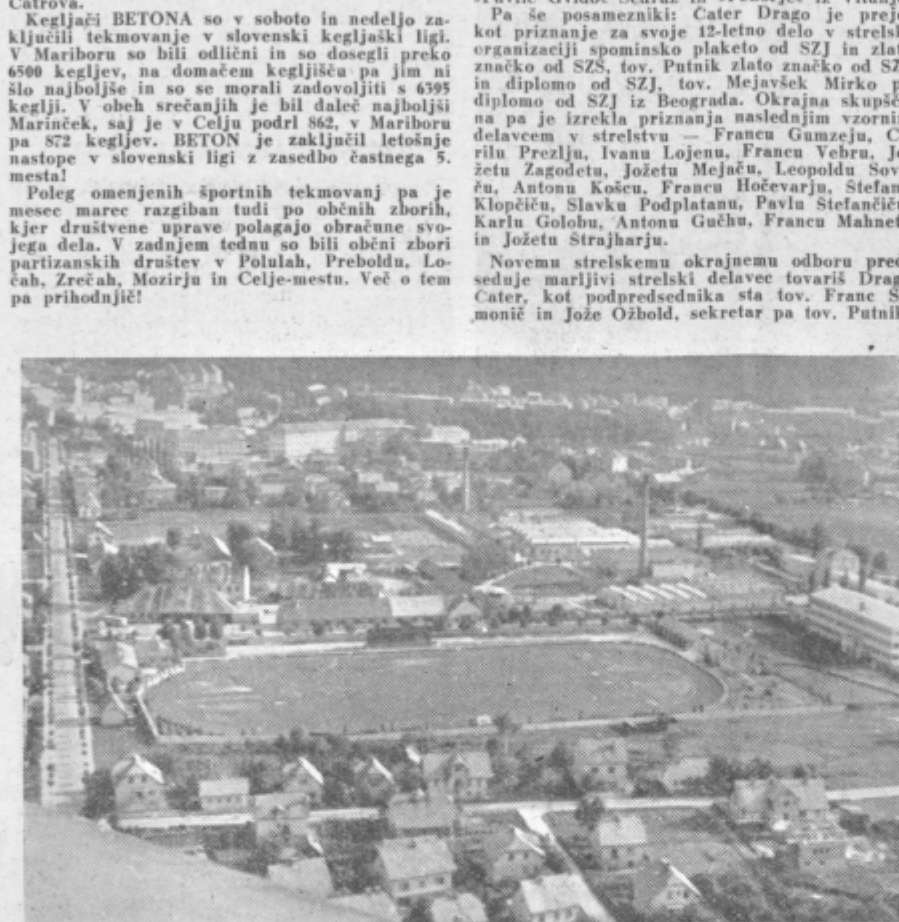
Nogometaši ZSD Celja so gostovali v Sočanju proti tamkajšnjemu Partizanu, ki so ga premagali s 6:2.

Košarkarji Celja so se spoprijeli na Skalni kleti z mariborskim Branikom. V izredno lepi tekmi so Celjani zmagali s 53:36 (26:25), najboljši igralci pa so bili Lešek, Gorkič in Kolka. Celjanke so izgubile proti Braniku s 16:49 (12:26), najboljša pri domačinkah pa je bila Catrava.

Kakšna igrišča in kje so najpotrebnejša v Celju?

V celjskem okraju so živalne priprave v Svetih za telesno vzgojo in občinskih stabihi za gradnjo športnih igrišč. Že v teh dneh se bo pričela na terenu nabiralna akcija z zbiranjem sredstev, ki bodo služila za gradnjo odprtih igrišč. V tem obdobju v vseh občinskih postavljajo prioriteten vrstni red najbolj potrebnih objektov, ki bi bili zgrajeni že v letošnjem letu in bi služili porazvedrila in telesnovzgojnemu udejstvovanju državljanov.

Kakšna igrišča bi potrebovali v celjski občini? Želje so vsakekar velike in jih ne bo mogoče vskladiti z načrti naših športnih in telesnovzgojnih organizacij. Sicer nam še ni znano kolikšna sredstva si nadeja zbirati občinski štab v tej akciji. Če prislusnem dejanskim željam naše mladine, bi pa le pripisali, da bi naj gradili povsod, kjer je mladina pripravljena prispevati svoj delež s prostovoljnimi deli. Tako n. pr. so že sklenili na skupščini Partizana v Polulah, da bodo ob desnem bregu Savinje uredili več športnih naprav na skromnem igrišču, ki bo služilo tudi šoli, pri Domu Rudija Finžgarja je dal iniciativo za gradnjo košarkarskega in odbojarskega igrišča terenski odbor SZDL Lisce, za gimnazijo so že vidni obrisi bodočega velikega igrišča, za katerega izgradnjo pa so poleg pridnih rok potrebna določena sredstva. Tudi med savinjsko železnico in novo šolo za trgovske učence je velik del zemljišča, ki bi ga bilo treba urediti za šolsko igrišče, saj bi služilo šolski telesni vzgoji I. osnovne, pomožne in šole za trgovske učence ter gostince. Dokončati in svojemu namenu izročiti bi treba tudi telovadišče Partizana Celje-mesto, ki bo služilo obenem II. osnovni šoli in učiteljsku. Za preoblikovanje »Otoka« bi bilo treba graditi igrišča ob ljudskem oporišču, kjer je predvideno dovolj površine in ta namen. Tudi pri novi hudinjski šoli bo treba poleg telovadnice urediti primerno telovadišče. Vse ali manj so to le predeli v samem Celju. Potrebe pa so velike tudi drugod v Storah, Vojniku, Dobrni, Smartnem v Rožni dolini itd. Vsega dela pa se v enem letu ne bo mogoče opraviti. Zato bi naj osnovna orientacija bila na gradnjah tistih igrišč, na katere že danes fakna na stoltno naših otrok! Odločitve vsakekar ne bo težka. Prislusniti bi treba tudi potrebam po telesnovzgojnih igriščih in napravah pri naših internatih in domovih otroških vrstih. Prav bi bilo, da bi tudi stanovanjske skupnosti ob tej akciji pokazale svojo iniciativo! — Kakšna naj bi bila igrišča? Skratka res takšna, da se bodo otroci na njih lahko igrali in zadovoljili svoje biološke potrebe za gibanjem in igro. Pri vsem tem bi želeli le še poudariti, da se tudi s skromnimi sredstvi in napravami da mnogo napraviti. Navsezadnje je vsaj en prostor, na katerem bo lahko vsak mlad državljan preživel svoj prosti čas v brezskrbnem igranju.

V letošnjem letu bodo delovni ljudje mesta Celja, predvsem pa celjska mladina, s prostovoljnimi deli uredili več športnih objektov in pomagali pri komunalni izgradnji, zlasti pri urejevanju cest, igrišč, parkov itd. Taki objekti ne bodo samo koristne naprave, temveč tudi v okras mestu, kot je na primer atletski stadion »Borisa Kidriča« ob eni najlepših celjskih ulic (tudi najdaljši) Kersnikovi ulici.

OTVORITEV ŠPORTNE SEZONE V ZALCU

Športna igrišča v Zalcu so že oživila, saj je vreme letos športnikom res naklonjeno. Košarkarji, atleti in streli so se že preselili iz zaprtih prostorov na svoje terene. V nedeljo se je začela tudi tekmovalna sezona. Videli smo kar tri uspele tekmovalce: občinsko prvenstvo v namiznem tenisu, izbirno tekmovalce strelcev z zračno puško in društveno atletsko prireditev.

NAMIZNI TENIS

Občinska zveza Partizana je organizirala prvenstvo posameznikov v namiznem tenisu. Nastopilo je preko 50 tekmovalcev iz šestih društev. Največ uspeha so imeli tekmovalci iz Petrovč, saj so osvojili v moških disciplinah vsa prva mesta, čeprav so imeli v tekmovalcih iz Zalea dorasle nasprotnike.

STRELJANJE

V izvedbi občinskega strelskega odbora Zalec je bilo prvo tekmovalstvo z zračno puško. Tekmovalci so bili za izbor najboljših ekip in posameznikov. Za nadaljnja okrajna tekmovalstva. Nastopilo je 55 tekmovalcev iz štirih strelskih društin. Mlada ekipa iz Sempetra je bila najboljša.

ATLETIKA

Mladi atletiki iz Zalec se resno pripravljajo na letošnjo sezono. Na društvenem tekmovalstvu so v nekaterih disciplinah dosegli lepe rezultate.

LJUDSKA RESTAVRACIJA

Celje
sprejme skladišnišča s trgovsko izobrazbo.
Informacije v upravi podjetja

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA
SOPISNO PODJETJE »CELJSKI
TISK« — UREJUJE UREDNIŠKI
ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO — UREDNIŠTVO:
CELJE, TITOV TRG 3 —
POSTNI PREDAL 16 — TELEFON
UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE
IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 —
TEKOČI RACUN 603-70/1-656 PRI
KOMUNALNI BANKI V CELJU —
IZHAJA OB PETKIH — LETNA
NAROČNINA 500 DIN, POLETNA
250 DIN, CETRTLETNA 125
DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Pred dnevi se je v kino dvorani v Velenju zbralo nad sto vodilnih članov štaba za prostovoljne delovne akcije. V Velenju je prostovoljno delo poslalo že skoraj tradicija. Z njim so uredili jezero, stadion, športna in otroška igrišča ter regulirali Pako.

Letos so pred njimi veliki načrti. Do 3. julija naj bi bilo urejeno moderno središče Velenja. Prostovoljno delovno akcijo so razdelili v tri dele: 15. marca bodo pričeli urejevati ljudski park; 1. aprila pa okolično nastajajočega središča.

V zadnji etapi bodo dogradili fizikulturni park. Uredili bodo letno telovadišče.

O zaslužnih delavcih in organizacijah

Pri tem vprašanju je pravzaprav že oficielni del intervjuja bil zaključek. Tov. Cater mi je dal na razpolago material za zadnjo skupščino, iz katerega sem pobral naslednje podatke:

Okrajni strelski odbor je dobil na skupščini veliko priznanje za svoje delo od OO SZDL Celje in kolektiva Liboje. Za napredek strelske organizacije v letu 1958 so dobili priznanje občinski strelski odbori v Zalcu, Sentjurju, Vojniku in Sošanju, od strelskih društin pa — »Kveder Zarko« Zalec, Polzela, »Bratov Hrovatova« Liboje, »Franjo Malgaj« Sentjur, Smartno ob Paki, »Bratov Dobrotinskova« Vojnik, TEMPO, »Ivo Lola Ribar« Branko Ivanuš in »Avtoobnova« — vsi Celje, »Kovinar« Stora, »Pavlič Gvido« Sedraž in »Pohorje« iz Vitanja.

Pa še posamezniki: Cater Drago je prejel kot priznanje za svoje 12-letno delo v strelski organizaciji spominsko plaketo od SZJ in zlato značko od SZS, tov. Putnik zlato značko od SZS in diplomu od SZJ, tov. Meljavek Mirko pa diplomu od SZJ iz Beograda. Okrajna skupščina pa je izrekla priznanja naslednjim vzornim delavcem v strelstvu — Francu Gumzeju, Cirilu Prezlju, Ivanu Lojenu, Francu Vebro, Jožetu Zagodetu, Jožetu Meljaču, Leopoldu Soviču, Antonu Košcu, Francu Hočevnarju, Stefanu Klopčiču, Slavku Podplatnu, Pavlu Stefančiču, Karlu Golobu, Antonu Guču, Francu Mahnetu in Jožetu Straharju.

Novemu strelskemu okrajnemu odboru predseduje marljivi strelski delavec tovarši Drago Cater, kot podpredsednika sta tov. Franc Simončič in Jože Ožbold, sekretar pa tov. Putnik.

igrišče za tenis in športno igrišče za najmlajše. Računajo, da bodo za vsa dela rabili okoli 30.000 ur.

Ker bodo vsi prostori služili slehernemu Velenčanu, predvsem pa mladini, so pričrli, da ne bo prebivalca, ki bi po svojih močeh ne pomagal, da bi rudarski praznik — 3. julij — bil ob veliki prido-

bitvi še lepši. Zavedajo se, da prav v takem delu nastajajo odnosi, ki oblikujejo socialističnega človeka. Z delom pa bodo rešili marsikateri komunalni problem in tako prihranili skupnosti lepe vsote. Zato ni čudno, da je že danes Velenje mesto, ki ima vedno več občudovalcev v ožji in širši domovini.

objave in oglasi • objave in oglasi

Natečaj za investicijska posojila

Na osnovi Uredbe o investicijskih posojilih (Ur. l. F. LRJ št. 31/1956) in III. ter XVIII. poglavja družbenega plana OLO Celje za leto 1959 razpisuje Komunalna banka Celje v soglasju z OLO Celje

I. NATECAJ

za investicijska posojila iz družbenega investicijskega sklada OLO Celje.

1. Investicijska posojila se bodo obravnavala v smislu III. in XVIII. poglavja družbenega plana OLO Celje za leto 1959 in v smislu Pravilnika družbenega investicijskega sklada OLO Celje št. 01/3-11726/1-58 od 25. 12. 1958.

2. Natečaja se lahko udeležijo gospodarske organizacije, ki imajo svoj sedež na teritoriju OLO Celje in bodo na tem teritoriju izvajale investicije.

3. Posojila se bodo odobraval pod pogojem, da bo z naprošenim posojilom in ostalimi razpoložljivimi sredstvi prisilica oz. njegovega poroka zagotovljena dokončna izgradnja (nabava) investicijskega objekta.

4. Prosnja za investicijsko posojilo mora gospodarska organizacija vložiti na predpisnem obrazcu in mu priložiti naslednje priloge:

a) investicijski program, sestavljen po veljavnih predpisih in potrjen od pristojnega organa;
b) preise odločb o potrditvi zaključkih računov za leto 1955; 1956 in 1957 ter zadnji periodični obračun za leto 1959.

c) potrdilo pristojne banke, ki vodi sklade gospodarske organizacije, da ima podjetje zagotovljena sredstva za plačilo 5 % garancijskega pologa in za plačilo 0,25 % prometnega davka od zaprosenega posojila.

d) potrdilo pristojne banke, da prosilec razpolaga s sredstvi za lastno udeležbo pri investiciji.

e) sklep delavskega sveta o odobritvi investicijskih del oz. nabave, o najetu posojila (navesti znesek, rok in obrestno mero) in pooblastilo oseb, ki smejo skleniti z banko pogodbo.

f) potrdilo pristojnega denarnega vodstva, da je prosilec kreditno sposoben.

Celje, dne 15. marca 1959.

Direktor Komunalne banke Celje
Verdel Slavko I. r.

g) dokazilo o možnosti vračanja posojila.

h) poročeno izjavo.

5. V prošnji mora prosilec poleg ostalega navesti ponujeno obrestno mero, rok vrnitve posojila in rok izkoriščenja posojila. Nepopolno izpolnjene prošnje in nepopolni elaborati se bodo še pred obravnavo vrnili investitorjem in ne bodo prišli v poštev pri odobravanju posojil.

6. V presoji najugodnejših ponudb se bo upoštevalo:

a) rentabilnost investicije,
b) odstotek lastne udeležbe,
c) rok vrnitve posojila,
d) rok popolne dovršitve objekta,
e) obrestna mera.

Kot lastna udeležba se smatrajo tudi sredstva, ki jih bodo gospodarske organizacije dobile v ta namen kot posojila iz družbenih investicijskih skladov občinskih ljudskih odborov.

7. Ponujena obrestna mera ne more biti manjša od 1 %.

8. Ponujena doba odplačevanja ne more biti daljša od:

a) za industrijo	15 let
b) za kmetijstvo	10 let
c) za gradbeništvo	10 let
d) za promet	5 let
e) za trgovino	10 let
f) za gostinstvo	10 let
g) za obrt	10 let
h) za komunal. dejavnost	20 let

9. Poleg investicijskega programa mora prosilec predložiti tudi potrebe po posojilih za sklad obratnih sredstev z utemeljitvijo.

10. Prošnja za investicijska posojila lahko vložijo gospodarske organizacije le tedaj, če del sredstev, ki jih je treba plačati s posojilom, ni manjši kot 500.000.

11. Prošnje za investicijska posojila s potrebnimi dokumenti je vložiti v dveh izvodih v 15 dneh od dneva objave v Celjskem tedniku pri Komunalni banki Celje.

12. V vsem ostalem velja za ta natečaj določa o investicijskih posojilih Uradni list FLRJ št. 31/1956.

Predsednik upravnega odbora
Komunalne banke Celje
Cvenk Miran I. r.

RAZPIS

za oddajo plesarskih in slikarskih del.

Bolnica za tuberkulozo Novo Celje namerava v letu 1959 obnoviti oplesek v naslednjih zgradbah:

na moškem oddelku — pleskanje vseh vrat, v upravnih stavbi — pleskanje oken in vrat, v 3 stanovanjskih hišah — pleskanje oken in vrat,

v upravnih stavbi in na oddelkih — slikanje sten v apnu.

Vabimo podjetja in obrtnike, da stavijo ponudbe, ki naj vsebujejo poleg cene za m² tudiroke izvršitve.

Ponudbe bomo sprejemali do 31. marca 1959.

RAZPIS

Na podlagi 310 člena Zakona o javnih uslužbenih (Ur. l. FLRJ št. 55) razpisna komisija pri ZDRAVSTVENEM DOMU ZALEC razpisuje mesto

1 PATRONAZNE MEDICINSKE SESTRE.

Nastop službe s 1. aprilom 1959.

Kolkovane prošnje je poslati do 25. III. 1959 upravi doma.

RAZPIS SLUŽBENEGA MESTA

Javno tožilstvo LRS razpisuje delovno mesto pomožnega uslužbenca pri Okrožnem javnem tožilstvu v Celju. Prošnje je vložiti do 20. III. pri tožilstvu v Celju.

ZDRAVNIK išče nujno gospodinjstvo pomočnico k 3-članski družini. Soba dobi lastno. Naslov v upravi lista.

PRODAM odlično ohranjen klavir znamke »Gottfried Graner«, jednene konstrukcije (bivša last skladatelja Ipavca). Naslov v upravi lista.

PRODAM sladko krmo. Naslov v upravi lista.

PRODAM lep vinograd v Velenju. Kotnik Franjo, Smartno ob Paki.

PRODAM takoj vseljivo enostanovanjsko hišo z vrtom in sadovnjakom, 15 minut od postaje Sentjur pri Celju. Naslov v upravi lista.

radio 202m

RADIO CELJE

Nedelja, 15. marca
12.00 Pogovor z državljeni
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Zeleli ste — poslušajte!

Ponedeljek, 16. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.20 Sportni tednik
17.30 Zeleli ste — poslušajte!

Torek, 17. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.15 Poje mladinski pevski zbor s Frankolovega p. v. Karla Smajsa
17.30 Zeleli ste — poslušajte!

Sreda, 18. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.15 Igra ansambel »C-3«
17.30 Zeleli ste — poslušajte!

Cetrtek, 19. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.15 Zeleli ste — poslušajte!

Petek, 20. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.15 Zeleli ste — poslušajte!

Sobota, 21. marca
17.00 Celjska kronika
17.10 Zabavna glasba, vmes objave
17.15 Poje moški zbor »Bratov Ipavceve p. v. Ernesta Rečnika
17.30 Zeleli ste — poslušajte!

Umrl je v 85. letu starosti

JOSIP BRINAR

pedagog in pisatelj

Pogreb našega nadvse ljubljeneega tatka in dedka bo v soboto, dne 14. marca ob 16. uri na celjskem pokopališču na Golovcu.

Celje, 13. marca 1959.

Hčerka Vanda, sin Miran, snaha Mila, vnuki:
Aleš, Jožek in Zivka ter ostalo sorodstvo

SVET ZA PROSVETO OBČINSKEGA LJUDSKEGA
ODBORA CELJE JAVLJA, DA JE UMRL

JOSIP BRINAR

SOLSKI RAVNATELJ V POKOJU

BIL JE POSEBNO ZASLUŽEN KOT ORGANIZATOR
SLOVENSKEGA SOLSTVA, KOT MLADINSKI PISATELJ
IN PISEČ SOLSKIH UCENIKOV.

V CELJU, 11. MARCA 1959

SVET ZA PROSVETO OBČINE CELJE

gledališče • gledališče

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Sobota, 14. marca ob 20: Mirko Zupančič: Sitacije. Krstna predstava. Red premierski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Nedelja, 15. marca ob 18: Mirko Zupančič: Sitacije. Red nedeljski dopoldanski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)
Ob 15.30 Colette: Gigi. Red nedeljski popoldanski in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Torek, 17. marca ob 20: Mirko Zupančič: Sitacije. Red torek in izven. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Sreda, 18. marca ob 16: Colette: Gigi, tretji šolski abonma.
Ob 20.15: Veseli planšarji (gostovanje) izven. Cetrtek, 19. marca ob 15.30: Colette: Gigi, prvi šolski abonma.

Petek, 20. marca ob 19.30: F. Knott: Kliči »M« za umor. Gostovanje v SNG Maribor.

Sobota, 21. marca ob 19.30: F. Knott: Kliči »M« za umor. Gostovanje v SNG Maribor.

Nedelja, 22. marca ob 16: F. Knott: Kliči »M« za umor. Gostovanje v SNG Maribor.

(Prosim abonente, da poravnajo drugi obrok abonmaja.)

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE

Od 14.—17. III. »Redil se je človek«, ruski barvni f.m
Od 18.—22. III. »Osvajalec Džingiskane, ameriški barvni cinemaskope.

KINO METROPOL, CELJE

Jd 15.—16. III. »Davek za krutost, ameriški barvni cinemaskope
Od 17.—20. III. »Interpol, angleški barvni cinemaskope

AKTOVKA PRIPOVEDUJE

Logarska enkrat drugače...

Norci žive dlje časa

»Moje tovarišice imajo pousod sitnosti, vendar jih z mojimi ni primerjati.« je začela peti aktovka iz Kozjanskega. Kadar se naši gospodarji potikajo po čakalnicah, nas dostikrat zaposlijo namestu zglavnikov. Drugi sedijo na aktovko ali jo porabijo za naslonjač. Takšne sorte je tudi moj gospodar, ki je povrh še tako neobziren, da večkrat z menoj kam trešči. In potem še stresa nevoljo, če se je odmašila steklenica slivovke in se spopadla z jajci, da se je vse spremenilo v čorbo. Pomislite, če se takšnele močnik razleže na obleko! Mojo prednico so morali nekoč nadrgniti z ribaricami, zmociti in vtakniti tresko počez v žrelo. Gospodinja jo je obesila na plot, da se je tam sušila in zevala dva dni. Ljudje so se ji posmehovali, češ, tale, ki jo je nosil, se ga je pošteno natreskal. Smešno, kakor da bi se treznemu človeku ne mogla zgoditi nezgoda.

Sonce je lani pridno obevalo grozdje, da je dobilo poleg sladkorja še kopico maliganov. To smo občutile tudi aktovke.

kakor muslimanski verniki v mošejah. Nas silijo, da moramo z njimi trobiti in potrjavati na zemljo zdaj s prednjim, zdaj z zadnjim krajcem.

Tam nekje, kjer že 30 let čakajo, da bodo zgradili še vmesni kilometer ceste, se je moj gospodar od malignanske utrjenosti vlegel kratkoma na trato, za mene se še zmenil ni. Sreča, da sem se dobro zaprla, drugače bi bil poredni veter pretaknil predale in raznosil vsebino na vse kraje. Med gospodarjevim smrčanjem me je pobral njegov družabnik in me spravil nazaj na bazo. Slutim, da se bom v tem kraju prehitro postarala, saj sem že polna lišajev, je vzdihnila zgovorna Kozjanka.

Medtem se je utrjeni tovariš zbudil, si pomencal oči in na stežaj zazelhal. Nato se je ozrl na nebo in se čudil: Kaj je sonce res že tako daleč, da skoraj za goro bo šlo? Tamle zgoraj so obronki Gostince, se pravi, da sem pred Dobrežičami. Kje pa je moja aktovka? In kakor da bi ga kdo z iglo pičil v podaljšek hrbta, je poskočil in jo ucvrl proti vasi.

»Kam pa, tovariš, kam? Mislim, da bo prav, če se obrneš in jo ubereš tje proti Pilštanju.«

»Vem. Ampak aktovko pogrešam in jo grem iskat. Če mi jo je kdo odprl, ga zadavim. Samo dva kozarčka sem ga zurnil, toda zdelal me je samo vinski vonj v kleti. Pretakanja ne prenesem in ne prenesem, se je prizadeti opravičeval.

»Bodi brez skrbi. Aktovko je odnesel tvoj spremljevalec, ker tebe ni maral buditi,« ga je pomiril domačin.

Naspani tovariš se je potolažen obrnil in jo ubral mimo Polane proti strugi Bistrice. Po poti se je jezil na dobrežičke maligane, ki so mu naprtili toliko skrbi in še več zadrege. Govoril je sam s seboj, klatil z rokami in celo s pestjo je grozil, najhuje takrat, ko ni bilo nikogar blizu. Čim je vstopil v sobo, ga je pogled na aktovko neznansko prevzel. Ves srečen in do solz ginjen je aktovko objel, si jo pritisnil na srce in jo nežno nagovoril: »Glej, ljubica moja, koliko si ti bolj pametna od mene, ko si prišla trezna in vedra domov. Jaz pa pridem z grdo povaljano obleko, da bi analiza samo na hlačah ugotovila pet vrst zemlje.«

Srečni povratnik je iz hvaležnosti do svoje zveste aktovke sklenil, da se bo takoj upisal v abstinenčni krožek, kadar bo ustanovljen, in bo postopoma postal celo njegov izvršujoči član.

F. C.

200 UR BREZ SPANJA

Ze samo virštanjsko področje, kamor prištevamo tudi Dobrežiče, nam je prizadelo obilo nepravil.

V zahvalo za zaužito dobro kapljico se naši gospodarji med švedranjem globoko priklanjajo, včasih tik do matere zemlje,

Po polnih 200 urah nespanja je Peter Tripp 29. januarja zaspal kot ubit. Tripp je radio-reporter, star 32 let, in se je pro-

stovoljno prijavil za medicinski poskus, s katerim so hoteli dokazati, da pomanjkanje spanja izzove pri človeku neke vrste duševno bolezen in živčne motnje. Tripp je vseh 200 ur prebil v stekleni kabini v New Yorku, kjer so ga mnogi prihajali gledat. V začetku je zaustavljal mimoidoče, jim zastavljal vprašanja, zadrževal jih je v razgovoru, da bi se tako ubranil spancu, ki ga je vedno bolj mučil. Ves čas je hodil gor in dol v svojem prostovoljnem steklenem zaporu. Proti kancu njegova hoja ni bila več sigurna, kretnje so postale nenormalne, in če mu je neko postavil vprašanje, je izgledalo, kakor da ga ne razume.

Odpornost, ki jo je Tripp pokazal, pripisujejo njegovi izredno močni volji in izdržljivosti, kajti ves čas ni zaužil nobene sredstva, ki bi mu pomagalo premagati spanec. Pokadil ni niti ene cigarete in popil niti ene skodelice kave.

BREZ BESED...

»SANJČEK« NA DIVJEM ZAPADU

4

Schulze je mislil na ženo in oba fanta. Sedem in osem let imata. Kaj bo iz nju, če bosta brez očeta in matere.

Priznal bo...

Naslednje jutro je Erwin Schulze priznal. Policijski perfek Lavetsov je bil ponosen, ko je podal Göringu podrobno poročilo. Toda Göring je dobil histeričen napad:

— Kaj? Slučaj? Nekaj takega mi toegate natveziti?! je nahnul silovasega perfekta: — Ce ste se vi pustili nalagati s tako pravljico, jaz se ne pustim! To je do skrajnosti nevaren lunp. In vi, gospod Lavetsov boste izbežali iz njega, kateri komunistični zapovedniki so za njim, razumete?

Mučna zasliševanja so se nadaljevala. Ko je Schulze spoznal, da mu nič ne pomaga, je svoje priznanje spet prekal. Ko mu je naslednjo noč Hofmann spet grozil s taboriščem, je ponovno priznal, potem zopet prekal, priznal in prekal... Bil je na robu blaznosti.

KDOR JE ENKRAT VRGEL BOMBO...

Sestnajstega maja je Schulze stal pred sodniki prekega sodišča.

Na vprašanje predsednika senata, če je vrgel granato, je prikal, deset minut pozneje pa se je jokajoč zgrudil in jecjal, da tega ni storil in da je pod pritiskom preiskovalcev priznal.

Potem so se dva dni vrstile dokazilne priče:

Zelo pomembna priča je bil policaj, ki je skupaj z Schulzejem služil vojaški rok. Izpovedal je, da so se učili ravnati z ročnimi granatami. S tem so spodbili osumljenčevu trditev, da je slučajno odrtel varnostno zaploko. Kdor enkrat tako orožje pozna, se nikoli ne more igrati z granato ne da bi se pred tem zavedal posledic. Tretji dan procesa je Schulze sedmič in zadnjič priznal. Vztrajal pa je, da je to storil v preplahu.

Bil je obsojen na deset let strogega zapor.

Schulze je strašne dneve v zaporih preživel. Toda 21 let pozneje je spet stal pred sodiščem. To je bilo leta 1955. Proces je bil obnovljen. Tokrat so ga oprostili vsake krivde. Toda ponovno sojenje ni imelo namena rehabilitirati ga zaradi dejanja, ki ga ni storil. Slo je zato, da bi spoznali, kakšna nasprotja so v prvih letih vladala med nacisti. Bombo je vrgel nek Schulzov delovni kolega in je svoje dejanje priznal tik pred smrtjo. Ta možak je molčal do dneva svoje smrti, čeprav bi se lahko takoj po zlomu hitlerizma postavil na prste, češ, jaz sem imel prvi toliko poguma, da sem se upri nacizmu. Toda tega ni storil zato, ker je še živel Schulze, ki je deset let sedel in ni hotel biti junak.

Slučaj Erwin Schulze je tragedija majhnega človeka, ki je slučajno padel v igro volkov, borečih se za oblast v krldu največjih krvolokov. Je zgodba o človeku, ki je proti svoji volji postal junak v očeh človeštva, združenega v protihitlerjevski koaliciji. Ko so ga ob reviziji procesa oblegali novinarji, je Erwin Schulze izjavil, da mu je žal samo to, da takrat v resnici ni vrgel granate, tako pa je njegovo trpljenje služilo samo intrigam hitlerjevskih zločev.